

**Wet van 2023, houdende
goedkeuring van de “Protocol to Eliminate
Illicit Trade in Tobacco Products”**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat het noodzakelijk is de op 25 september 2018 in werking getreden “Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products”, welke voortbouwt op de Wet van 14 augustus 2008, houdende goedkeuring van de WHO Framework Convention on Tobacco Control (S.B. 2008 no.105), aan de goedkeuring van de Nationale Assemblée te onderwerpen, welke goedkeuring ingevolge artikel 104 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname bij wet moet worden verleend;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, bekrachtigd de onderstaande wet:

Artikel 1

De op 25 september 2018 in werking getreden “Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products” wordt goedgekeurd.

Artikel 2

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking met ingang van de dag volgende op die van haar afkondiging.
4. De Minister van Volksgezondheid is belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo,

Chandrikapersad Santokhi

**Wet van 2023, houdende
goedkeuring van de "Protocol to Eliminate
Illicit Trade in Tobacco Products"**

MEMORIE VAN TOELICHTING

Suriname is partij bij het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging (de Wet van 14 augustus 2008, houdende goedkeuring van de WHO Framework Convention on Tobacco Control (S.B. 2008 no. 105).

De "Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products" (het Protocol ter Uitbanning van Illegale Handel in Tabaksproducten) is een internationaal verdrag dat voortbouwt op de verplichting die is opgenomen in artikel 15 van voornoemde WHO Framework Convention on Tobacco Control. Dit protocol is in werking getreden op 25 september 2018 en heeft als doel alle vormen van illegale handel in tabaksproducten uit te bannen, inclusief de illegale productie en verkoop van deze producten. Het stelt een reeks maatregelen vast om de groeiende internationale illegale handel in tabaksproducten te voorkomen, wetshandhaving te bevorderen en biedt de rechtsgrondslag voor internationale samenwerking.

Uit onderzoek is gebleken dat naar schatting ongeveer 10% van de wereldwijde sigarettenmarkt illegaal is, een cijfer dat in sommige landen meer dan 50% bedraagt.

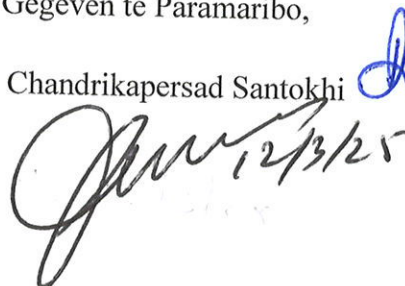
De illegale handel in tabaksproducten vormt ook een ernstig probleem voor de volksgezondheid in Suriname, aangezien het de toegang tot goedkopere tabaksproducten doet toenemen, bij met name de kwetsbare groepen zoals jongeren en mensen met minder financiële middelen.

De illegale handel verzwakt ook het tabaksontmoedigingsbeleid en leidt tot verlies aan overheidsinkomsten.

Onderhavige wet is noodzakelijk, teneinde te voldoen aan het bepaalde in artikel 104 lid 1 van de Grondwet van de Republiek Suriname.

Gegeven te Paramaribo,

Chandrikapersad Santokhi

12/3/25

STAATSRAAD

Adres: Zeelandialaan #8
Telefoon: 411281/411421
E-mail: staatsraad1@gmail.com

Datum : 16 november 2023
Nummer : 254/SR/2023
Onderwerp : Advies inzake de ontwerpwet houdende goedkeuring van de "Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products", met bijbehorende Memorie van Toelichting

INLEIDING

Onderhavige ontwerpwet is ontvangen bij de Staatsraad op 01 november 2023. Op 16 november 2023 is in de reguliere vergadering van Staatsraad het onderhavige plenair behandeld en is besloten aan de President advies te doen toekomen.

BEVINDINGEN van de RAAD

A. Uit de Memorie van Toelichting blijkt dat:

1. Suriname partij is bij het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging (de Wet van 14 augustus 2008, houdende goedkeuring van de WHO Framework Convention on Tobacco Control (S.B. 2008 no. 105).
2. de "Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products" (het Protocol ter Uitbanning van Illegale Handel in Tabaksproducten) is een internationaal verdrag dat voortbouwt op de verplichting die is opgenomen in artikel 15 van voornoemde WHO Framework Convention on Tobacco Control.
3. dit protocol in werking is getreden op 25 september 2018 en als doel heeft alle vormen van illegale handel in tabaksproducten uit te bannen, inclusief de illegale productie en verkoop van deze producten. Het stelt een reeks maatregelen vast om de groeiende internationale illegale handel in tabaksproducten te voorkomen, wetshandhaving te bevorderen en biedt de rechtsgrondslag voor internationale samenwerking.

B. De Raad heeft nota genomen van de toelichting ter onderbouwing van het ontwerp en vraagt aandacht voor de:

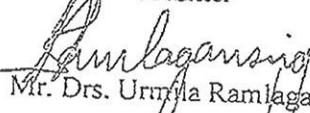
- Memorie van Toelichting, alinea 3. Uit onderzoek is ... dan 50% bedraagt. Verwijzend naar "het onderzoek", wordt tijdens de Raad gevraagd naar welk onderzoek wordt verwezen? Is het onderzoek door de WHO gedaan of een ander organisatie. Gaarne nadere toelichting.
- Memorie van Toelichting, alinea 3. De illegale handel ... minder financiële middelen. Tijdens de Raad wordt voorgesteld een ander formulering toe te passen en de "jongeren" niet te generaliseren. De formulering zoals opgenomen in het ontwerp wekt de indruk alsof het om alle jongeren gaat. Gaarne aandacht hiervoor.

ADVIES

De Raad adviseert de President, om met inachtneming van hetgeen gesteld is in de Bevindingen van de Raad, mee te werken aan de totstandkoming van de ontwerpwet zoals in hoofde is aangegeven. Voorts wordt geadviseerd dat onderhavige ontwerpwet voorgelegd wordt aan de afdeling Wetgeving van het Ministerie van Justitie en Politie voor een finaal screening.

Aldus gegeven in zijn vergadering van 16 november 2023.

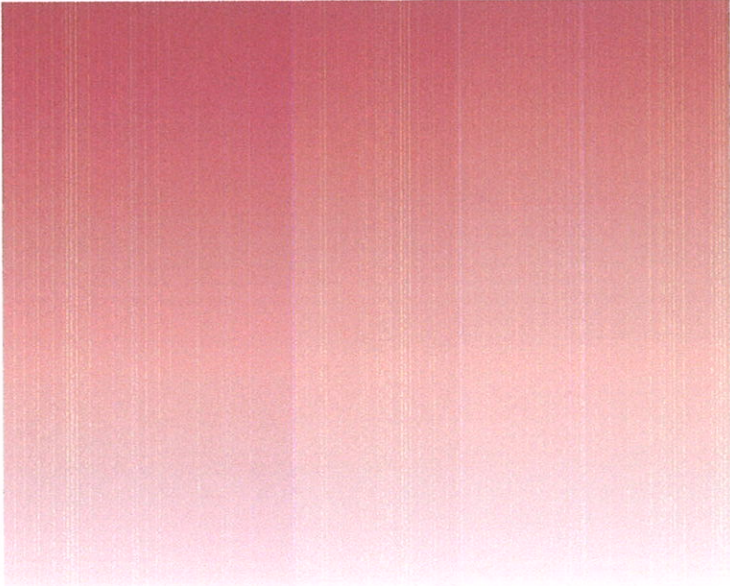
De voorzitter
Namens deze,
De Vice-voorzitter

Mr. Drs. Urmila Ramlagansing

De Secretaris

Cherin Karijo

Advies inzake de ontwerpwet "Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products"

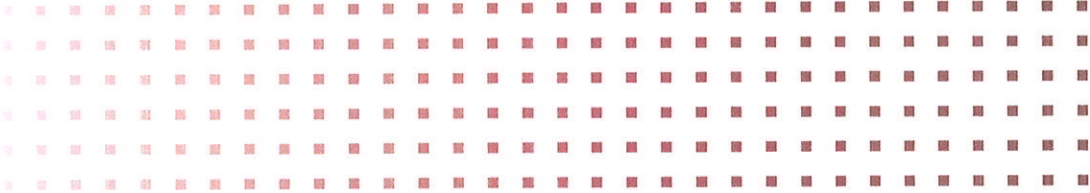
PROTOCOL

TO ELIMINATE ILLICIT TRADE
IN TOBACCO PRODUCTS

F C T C

WHO FRAMEWORK CONVENTION
ON TOBACCO CONTROL

Protocol tot uitbanning van illegale handel in tabaksproducten, Seoul, 12-11-2012

Geraadpleegd op 09-01-2023.

Geldig van 01-10-2020 t/m heden

Vertaling : NL

Protocol tot Uitbanning van de Illegale Handel in Tabaksproducten

Preambule

De Partijen bij dit Protocol,

Overwegend dat de zesenvijftigste Wereldgezondheidsvergadering op 21 mei 2003 bij consensus het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging heeft aangenomen dat op 27 februari 2005 in werking is getreden;

Erkennend dat het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging een van de snelst bekrachtigde VN-verdragen is alsmede een fundamenteel instrument voor het verwezenlijken van de doelstellingen van de Wereldgezondheidsorganisatie;

Herinnerend aan de preambule van het Statuut van de Wereldgezondheidsorganisatie, waarin wordt verklaard dat het genot van het hoogst haalbare niveau van gezondheid een van de grondrechten van ieder mens is, zonder onderscheid naar ras, godsdienst, politieke overtuiging of economische of sociale omstandigheden;

Voorts vastbesloten prioriteit te verlenen aan hun recht de volksgezondheid te beschermen;

Ernstig bezorgd over het feit dat de illegale handel in tabaksproducten bijdraagt aan de verbreiding van de tabaksepidemie die een mondiaal probleem is met ernstige gevolgen voor de volksgezondheid, dat noopt tot doeltreffende, passende en allesomvattende nationale en internationale maatregelen;

Voorts erkennend dat de illegale handel in tabaksproducten de prijs- en belastingmaatregelen ten behoeve van tabaksontmoediging ondermijnt en daarmee de beschikbaarheid en betaalbaarheid van tabaksproducten verhoogt;

Ernstig bezorgd over de negatieve gevolgen van de toegenomen beschikbaarheid en betaalbaarheid van illegaal verhandelde tabaksproducten voor volksgezondheid en welzijn, in het bijzonder van jongeren, armen en andere kwetsbare groepen;

Ernstig bezorgd over de buitenproportionele economische en sociale gevolgen van de illegale handel in tabaksproducten voor ontwikkelingslanden en landen met een overgangseconomie;

Zich bewust van de noodzaak wetenschappelijke, technische en institutionele capaciteit te ontwikkelen teneinde passende nationale, regionale en internationale maatregelen te plannen en implementeren teneinde alle vormen van illegale handel in tabaksproducten uit te bannen;

Erkennend dat toegang tot middelen en relevante technologieën van groot belang is voor verbetering van het vermogen van de Partijen, met name in ontwikkelingslanden en landen met een overgangseconomie, om alle vormen van illegale handel in tabaksproducten uit te bannen;

Voorts erkennend dat, hoewel er vrije zones zijn vastgesteld om legale handel mogelijk te maken, ze zijn gebruikt om de globalisering van illegale handel in tabaksproducten mogelijk te maken, zowel wat betreft de illegale doorvoer van gesmokkelde producten als de productie van illegale tabaksproducten;

Voorts erkennend dat de illegale handel in tabaksproducten de economieën van de Partijen ondermijnt en ten koste gaat van hun stabiliteit en veiligheid;

Zich er voorts van bewust dat de illegale handel in tabaksproducten financiële voordelen oplevert die gebruikt worden voor de financiering van transnationale criminele activiteiten, hetgeen de doelstellingen van de overheid belemmert;

Erkennend dat de illegale handel in tabaksproducten de doelstellingen op het gebied van gezondheid ondermijnt, de gezondheidszorg extra belast en inkomstenverliezen veroorzaakt voor de economieën van de Partijen;

Gelet op artikel 5, derde lid, van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging waarin de Partijen overeen zijn gekomen dat bij de vaststelling en uitvoering van hun volksgezondheidsbeleid met betrekking tot tabaksontmoediging, de Partijen in overeenstemming met hun nationale recht maatregelen nemen om dit beleid te beschermen tegen commerciële en andere gevestigde belangen van de tabaksindustrie;

De noodzaak benadrukkend alert te zijn op pogingen van de tabaksindustrie om strategieën ter bestrijding van de illegale handel in tabaksproducten te ondermijnen of te verstoren alsmede op de hoogte te zijn van activiteiten van de tabaksindustrie die daar negatieve gevolgen voor hebben;

Gelet op artikel 6, tweede lid, van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging dat de Partijen aanmoedigt de verkoop aan en/of invoer door internationale reizigers van belastingvrije en accijnsvrije tabaksproducten, naargelang van het geval, te verbieden of te beperken;

Voorts erkennend dat tabak en tabaksproducten via de internationale doorvoer en overslag kanalen vinden voor de illegale handel;

In aanmerking nemend dat doeltreffende maatregelen teneinde de illegale handel in tabaksproducten te voorkomen en te bestrijden een allesomvattende internationale aanpak vereist en nauwe samenwerking op het gebied van alle aspecten van illegale handel, met inbegrip van, naargelang van het geval, de illegale handel in tabak, tabaksproducten en productieapparatuur;

Herinnerend aan en de nadruk leggend op het belang van andere relevante internationale overeenkomsten, zoals het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad, het Verdrag van de Verenigde Naties tegen corruptie en het Verdrag van de Verenigde Naties tegen de sluikhandel in verdovende middelen en psychotrope stoffen, alsmede de verplichting van de Partijen bij deze verdragen naargelang van het geval de relevante bepalingen daarvan inzake de illegale handel in tabak, tabaksproducten en productieapparatuur uit te voeren en de Partijen die nog geen partij zijn bij die verdragen aan te moedigen te overwegen ertoe toe te treden;

De noodzaak erkennend de samenwerking te intensiveren tussen het Secretariaat van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging, het UNODC (VN-Bureau voor drugs- en misdaadbestrijding), de Werelddouaneorganisatie en andere instanties, naargelang van de behoefte;

In herinnering roepend artikel 15 van het WHO-kaderverdrag inzake tabaksontmoediging waarin de Partijen erkennen dat onder meer de uitbanning van alle vormen van illegale handel in tabaksproducten, met inbegrip van de smokkel en illegale vervaardiging, een essentieel onderdeel is van tabaksontmoediging;

Overwegend dat met dit Protocol niet beoogd wordt kwesties op het gebied van intellectuele-eigendomsrechten aan te pakken; en

Ervan overtuigd dat aanvulling van het WHO-kaderverdrag inzake tabaksontmoediging met een allesomvattend protocol een krachtig en doeltreffend middel zal zijn om de illegale handel in tabaksproducten en de ernstige gevolgen ervan tegen te gaan,

Komen hierbij het volgende overeen:

DEEL I. INLEIDING

Artikel 1. Begripsomschrijvingen

- 1 Onder „tussenhandel” wordt verstaan het optreden als agent voor derden, bijvoorbeeld bij de onderhandeling over contracten, aan- of verkopen, in ruil voor een vergoeding of commissie.
- 2 Onder „sigaret” wordt verstaan een rol gesneden tabak om te roken, omhuld met sigarettenpapier. Dit sluit specifiek regionale producten uit, zoals bidi's, ang hoon, of andere soortgelijke producten die in papier of bladeren gewikkeld kunnen worden. Voor de toepassing van artikel 8 omvat „sigaret” mede fijn gesneden „met de hand gerolde” tabak voor het vervaardigen van een sigaret.
- 3 Onder „confiscatie” met inbegrip van, indien van toepassing, verbeurdverklaring wordt verstaan permanente inbeslagneming van voorwerpen op bevel van een rechter of andere bevoegde autoriteit.
- 4 Onder „gecontroleerde aflevering” wordt verstaan de methode van het toelaten van illegale of verdachte zendingen die het grondgebied van een of meer staten verlaten, passeren of binnengaan, onder toezicht en met medeweten van hun bevoegde autoriteiten, ten behoeve van de opsporing van een strafbaar feit en de identificatie van de personen die betrokken zijn bij het plegen van het strafbare feit.
- 5 Onder „vrije zone” wordt verstaan een deel van het grondgebied van een Partij waar de goederen die er worden binnengebracht in het algemeen, voor zover het invoerrechten en -heffingen betreft, worden beschouwd als zijnde buiten het douanegebied.

- 6 Onder „illegale handel” wordt verstaan alle handelingen of gedragingen die bij wet verboden zijn en betrekking hebben op productie, verzending, ontvangst, bezit, distributie, verkoop of aankoop, met inbegrip van alle handelingen of gedragingen bedoeld om deze activiteiten mogelijk te maken.
- 7 Onder „vergunning” wordt verstaan toestemming van een bevoegde autoriteit na het indienen van de vereiste aanvraag of andere documentatie bij de bevoegde autoriteit.
8. a. Onder „productieapparatuur” wordt verstaan machines die ontworpen of aangepast zijn om uitsluitend gebruikt te worden voor het produceren van tabaksproducten en essentieel zijn voor het productieproces.¹
- b. Onder „elk deel daarvan” daarvan wordt in verband met productieapparatuur verstaan elk identificeerbaar onderdeel dat uniek is voor de productieapparatuur die gebruikt wordt bij het produceren van tabaksproducten.
- 9 Onder „Partij” wordt verstaan een Partij bij dit Protocol, tenzij uit de context anderszins blijkt.
- 10 Onder „persoonsgegevens” wordt verstaan alle informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon.
- 11 Onder „regionale organisatie voor economische integratie” wordt verstaan een organisatie bestaande uit meerdere soevereine staten, waaraan de staten die daar lid van zijn de bevoegdheid over een aantal aangelegenheden hebben overgedragen, met inbegrip van de bevoegdheid voor de lidstaten ten aanzien van die aangelegenheden bindende besluiten te nemen.²
- 12 De „toeleveringsketen” houdt in de productie van tabaksproducten en productieapparatuur, de import of export van tabaksproducten en productieapparatuur, en kan uitgebreid worden, indien relevant, naar één of meer van de volgende activiteiten wanneer een Partij dit besluit:
- a. het verkopen van tabaksproducten;
- b. het verbouwen van tabak, behalve voor traditionele telers, boeren en producenten op kleine schaal;
- c. het transporteren van commerciële hoeveelheden tabaksproducten of productieapparatuur; en
- d. de groothandel en tussenhandel in en het opslaan of distribueren van tabak en tabaksproducten of productieapparatuur.
- 13 Onder „tabaksproducten” wordt verstaan producten die geheel of ten dele zijn vervaardigd uit tabaksblad als grondstof en worden vervaardigd om te worden gerookt, gepruimd, gekauwd of gesnoven.
- 14 Onder „volgen en traceren” wordt verstaan het systematisch monitoren en reconstrueren van de route of beweging van artikelen door de toeleveringsketen door bevoegde instanties en andere personen die namens hen optreden, zoals beschreven in artikel 8.

Artikel 2. Verhouding tussen dit protocol en andere overeenkomsten en juridische instrumenten

- 1 De bepalingen van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging die van toepassing zijn op de protocollen daarbij, zijn van toepassing op dit Protocol.
- 2 De Partijen die de soorten overeenkomsten genoemd in artikel 2 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging zijn aangegaan, melden dergelijke overeenkomsten aan de Vergadering van de Partijen via het Secretariaat van het Verdrag.
- 3 Geen enkele bepaling van dit Protocol tast de rechten en verplichtingen aan van een Partij uit hoofde van een ander voor die Partij geldend internationaal verdrag of een andere geldende internationale overeenkomst, die de Partij meer bevorderlijk acht voor het uitbannen van illegale handel in tabaksproducten.
- 4 Geen enkele bepaling van dit Protocol tast de overige rechten, verplichtingen en verantwoordelijkheden aan van de Partijen uit hoofde van het internationale recht, met inbegrip van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad.

Artikel 3. Doel

Het doel van dit Protocol is alle vormen van illegale handel in tabaksproducten uit te bannen in overeenstemming met de voorwaarden van artikel 15 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging.

DEEL II. ALGEMENE VERPLICHTINGEN

Artikel 4. Algemene verplichtingen

- 1 Aanvullend op de bepalingen van artikel 5 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging zullen de Partijen:
- a. effectieve maatregelen aannemen en uitvoeren voor het controleren of reguleren van de toeleveringsketen van goederen die onder dit Protocol vallen teneinde de illegale handel in dergelijke goederen te voorkomen, te ontmoedigen, op te sporen, te onderzoeken en te vervolgen en daartoe met elkaar samenwerken;
- b. in overeenstemming met hun nationale recht alle nodige maatregelen nemen om de effectiviteit van hun bevoegde autoriteiten en diensten, met inbegrip van douanediens en politie, die verantwoordelijk zijn voor het voorkomen, ontmoedigen, opsporen, onderzoeken, vervolgen en uitbannen van alle vormen van illegale handel in goederen die onder dit Protocol vallen, te vergroten;
- c. effectieve maatregelen aannemen voor het vergemakkelijken of verkrijgen van technische bijstand en financiële ondersteuning, capaciteitsopbouw en internationale samenwerking, teneinde de doelen van

- dit Protocol te verwezenlijken en de beschikbaarheid voor en veilige uitwisseling met de bevoegde autoriteiten van informatie die op grond van dit Protocol uitgewisseld dient te worden, te waarborgen;
- d. in overeenstemming met hun onderscheiden nationale rechtsstelsels en bestuurlijke stelsels nauw met elkaar samenwerken teneinde de doeltreffendheid te bevorderen van handhavingsmaatregelen ter bestrijding van de strafbare feiten met inbegrip van strafbare feiten vastgesteld in overeenstemming met artikel 14 van dit Protocol;
 - e. zo nodig samenwerken en communiceren met relevante regionale en internationale intergouvernementele organisaties voor de veilige³ uitwisseling van informatie die onder dit Protocol valt teneinde de effectieve uitvoering van dit Protocol te bevorderen; en
 - f. binnen de hun ter beschikking staande middelen samenwerken teneinde via bilaterale en multilaterale mechanismen voor fondsenwerving financiële middelen te werven voor de doeltreffende uitvoering van dit Protocol.
- 2 Bij de nakoming van hun verplichtingen uit hoofde van dit Protocol waarborgen de Partijen de grootst mogelijke transparantie met betrekking tot alle mogelijke interacties met de tabaksindustrie.

Artikel 5. Bescherming van persoonsgegevens

Bij de uitvoering van dit Protocol beschermen de Partijen de persoonsgegevens van natuurlijke personen ongeacht nationaliteit of woonplaats, overeenkomstig hun nationale recht, daarbij rekening houdend met internationale normen inzake de bescherming van persoonsgegevens.

DEEL III. TOEZICHT OP DE TOELEVERINGSKETEN

Artikel 6. Vergunning, daarmee vergelijkbare goedkeuring of controlesysteem

- 1 Teneinde de doelen van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging te verwezenlijken en met het oog op het uitbannen van illegale handel in tabaksproducten en productieapparatuur, verbiedt elke Partij het uitvoeren van de volgende activiteiten door natuurlijke of rechtspersonen, behalve op grond van een door een bevoegde autoriteit in overeenstemming met het nationale recht afgegeven vergunning of daarmee vergelijkbare goedkeuring (hierna „vergunning” genoemd) of ingesteld controlesysteem:
- a. produceren van tabaksproducten en productieapparatuur;
 - en
 - b. import of export van tabaksproducten en productieapparatuur.
- 2 Elke Partij streeft ernaar natuurlijke of rechtspersonen die deelnemen aan de volgende activiteiten te voorzien van een vergunning, voor zover passend geacht, tenzij de volgende activiteiten verboden worden door nationaal recht:
- a. het verkopen van tabaksproducten;
 - b. het verbouwen van tabak, behalve voor traditionele telers, boeren en producenten op kleine schaal;
 - c. het transporteren van commerciële hoeveelheden tabaksproducten of productieapparatuur; en
 - d. de groothandel, tussenhandel, opslag of distributie van tabak en tabaksproducten of productieapparatuur.
- 3 Ter waarborging van een effectief vergunningstelsel:
- a. worden door elke Partij een of meer bevoegde autoriteiten ingesteld of aangewezen voor het afgeven, verlengen, opschorten, intrekken en/of annuleren van vergunningen, met inachtneming van de bepalingen van dit Protocol, en in overeenstemming met haar nationale recht voor het uitvoeren van de activiteiten omschreven in het eerste lid;
 - b. eist elke Partij dat elke aanvraag van een vergunning alle vereiste informatie omvat over de aanvrager, die in voorkomend geval het volgende omvat:
 - i. indien de aanvrager een natuurlijke persoon is, informatie met betrekking tot zijn of haar identiteit, met inbegrip van volledige naam, handelsnaam, bedrijfsregistratienummer (indien aanwezig), relevante fiscale registratienummers (indien aanwezig) en alle andere informatie om identificatie mogelijk te maken;
 - ii. indien de aanvrager een rechtspersoon is, informatie met betrekking tot de identiteit, met inbegrip van de volledige officiële naam, handelsnaam, bedrijfsregistratienummer, datum en plaats van oprichting, locatie van hoofdkantoor en hoofdvestiging, relevante fiscale registratienummers, kopieën van statuten of soortgelijke documenten, de aangesloten rechtspersonen, namen van de directeuren en van aangewezen wettelijke vertegenwoordigers, met inbegrip van alle andere informatie om identificatie mogelijk te maken;
 - iii. de exacte bedrijfslocatie van de productie-eenheden, opslaglocatie en productiecapaciteit van het bedrijf dat geleid wordt door de aanvrager;
 - iv. details van de tabaksproducten en productieapparatuur die onder deze aanvraag vallen, zoals productbeschrijving, naam, eventueel geregistreerd handelsmerk, ontwerp, merk, model of fabricage- en serienummer van de productieapparatuur;
 - v. een beschrijving van de plaats waar de productieapparatuur geïnstalleerd en gebruikt zal worden;
 - vi. documentatie of een verklaring omtrent het gedrag;

- vii. volledige identificatie van de bankrekeningen die bedoeld zijn voor de relevante transacties en andere relevante betaalgegevens; en
- viii. een beschrijving van het beoogde gebruik en de beoogde markt voor de verkoop van de tabaksproducten, met speciale aandacht voor het waarborgen dat de productie of levering van tabaksproducten toegesneden is op de redelijkerwijs te verwachten vraag;
- c. controleert en int elke Partij, in voorkomend geval, de vergoedingen die geheven kunnen worden voor vergunningen en overweegt elke Partij deze te gebruiken om het vergunningstelsel doeltreffend te beheren en te handhaven of deze te gebruiken ten behoeve van de volksgezondheid of andere gerelateerde activiteiten in overeenstemming met het nationale recht;
- d. neemt elke Partij passende maatregelen om onregelmatige of frauduleuze praktijken bij de uitvoering van het vergunningstelsel te voorkomen, op te sporen en te onderzoeken;
- e. neemt elke Partij maatregelen, zoals periodieke herziening, vernieuwing, inspectie of controle van vergunningen, indien nodig;
- f. stelt elke Partij, in voorkomend geval, een termijn vast voor het verlopen van vergunningen en de daaropvolgende vereiste hernieuwde aanvraag of het bijwerken van de informatie van de aanvraag;
- g. verplicht elke Partij een natuurlijke of een rechtspersoon met een vergunning de bevoegde autoriteit vooraf te informeren over verandering van de bedrijfslocatie of significante wijzigingen in de informatie die relevant is voor de activiteiten waarvoor de vergunning verleend is;
- h. verplicht elke Partij een natuurlijke of een rechtspersoon met een vergunning de bevoegde autoriteit te informeren over de aankoop of vervreemding van productieapparatuur opdat deze passende maatregelen kan nemen; en
- i. waarborgt elke Partij dat de vernietiging van dergelijke productieapparatuur, of een deel daarvan, plaatsvindt onder toezicht van de bevoegde autoriteit.
- 4 Elke Partij ziet erop toe dat er geen vergunningen worden toegekend en/of overgedragen zonder dat de juiste informatie, vermeld in het derde lid, is ontvangen van de voorgestelde vergunningnemer of zonder voorafgaande goedkeuring van de bevoegde autoriteit.
- 5 Vijf jaar na de inwerkingtreding van dit Protocol ziet de Vergadering van de Partijen erop toe dat tijdens haar eerstvolgende zitting op basis van empirisch onderzoek vastgesteld wordt of er voor de productie van tabaksproducten essentiële factoren geïdentificeerd kunnen worden die kunnen worden onderworpen aan een effectief controlemechanisme. Op basis van dergelijk onderzoek overweegt de Vergadering van de Partijen passende maatregelen.

Artikel 7. Zorgvuldigheidsvereiste

- 1 Elke Partij eist in overeenstemming met haar nationale recht en de doelen van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging dat alle natuurlijke en rechtspersonen die deelnemen aan de toeleveringsketen van tabak, tabaksproducten en productieapparatuur:
 - a. voorafgaand aan en bij het onderhouden van zakelijke relaties voldoende zorgvuldigheid in acht nemen;
 - b. de verkoop aan hun klanten monitoren om te verzekeren dat de hoeveelheden verenigbaar zijn met de vraag naar dergelijke producten op de beoogde markt voor verkoop en gebruik; en
 - c. aan de bevoegde autoriteiten elk bewijs verstrekken indien een klant deelneemt aan activiteiten die in strijd zijn met de verplichtingen die voortvloeien uit dit Protocol.
- 2 Zorgvuldigheid in de zin van het eerste lid omvat, naargelang van het geval, in overeenstemming met het nationale recht en de doelen van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging onder andere vereisten voor het identificeren van klanten, zoals het verkrijgen en bijwerken van informatie met betrekking tot het volgende:
 - a. vaststellen of de natuurlijke of rechtspersoon een vergunning heeft in overeenstemming met artikel 6;
 - b. indien de klant een natuurlijke persoon is, informatie met betrekking tot zijn of haar identiteit, met inbegrip van de volledige naam, handelsnaam, bedrijfsregistratienummer (indien aanwezig), relevante fiscale registratienummers (indien aanwezig) en verificatie van zijn of haar officiële identificatie;
 - c. indien de klant een rechtspersoon is, informatie met betrekking tot de identiteit, met inbegrip van de volledige naam, handelsnaam, bedrijfsregistratienummer, datum en plaats van inschrijving, locatie van hoofdkantoor en hoofdvestiging, toepasselijke fiscale registratienummers, kopieën van statuten of soortgelijke documenten, de aangesloten rechtspersonen, namen van de directeuren en van aangewezen wettelijke vertegenwoordigers, met inbegrip van de namen van de vertegenwoordigers en verificatie van hun officiële identificatie;
 - d. een beschrijving van het beoogde gebruik en de beoogde markt voor de verkoop van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur; en
 - e. een beschrijving van de locatie waar de productieapparatuur geïnstalleerd en gebruikt zal worden.
- 3 Zorgvuldigheid in de zin van het eerste lid kan vereisten met zich brengen voor het identificeren van klanten, zoals het verkrijgen en bijwerken van informatie met betrekking tot het volgende:
 - a. documenten of een verklaring omtrent het gedrag;

en

- b. identificatie van de bankrekeningen die beoogd zijn voor transacties.
- 4 Elke Partij neemt op basis van de informatie vermeld in het eerste lid, onderdeel c, alle nodige maatregelen om de nakoming van de verplichtingen die voortvloeien uit dit Protocol te waarborgen, hetgeen kan inhouden dat een klant binnen haar rechtsmacht wordt aangemerkt als geblokkeerde klant zoals omschreven in haar nationale recht.

Artikel 8. Volgen en traceren

- 1 Ten behoeve van de verdere beveiliging van de toeleveringsketen en de hulp bij onderzoek naar de illegale handel in tabaksproducten stemmen de Partijen ermee in binnen vijf jaar na de inwerkingtreding van dit Protocol een regeling vast te stellen voor wereldwijd volgen en traceren, bestaande uit nationale en/of regionale volg- en traceersystemen en een mondiaal steunpunt voor de uitwisseling van informatie, ondergebracht bij het Secretariaat van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging, dat toegankelijk is voor alle Partijen, hetgeen Partijen in staat stelt onderzoek te verrichten en relevante informatie te ontvangen.
- 2 Elke Partij stelt in overeenstemming met dit artikel een volg- en traceersysteem in dat onder haar toezicht staat voor alle tabaksproducten die op haar grondgebied geproduceerd of ingevoerd worden, waarbij haar eigen nationale of regionale specifieke behoeften en beschikbare best practices in aanmerking worden genomen.
- 3 Teneinde volgen en traceren effectief te maken, eist elke Partij dat binnen een periode van vijf jaar unieke, veilige en niet-verwijderbare identificatiemarkeringen (hierna „unieke identificatiemarkeringen” genoemd), zoals codes of stempels, aangebracht worden op of deel uitmaken van alle verpakkingseenheden, verpakkingen en alle buitenverpakkingen van sigaretten en binnen een periode van tien jaar na de inwerkingtreding van dit Protocol voor deze Partij voor andere tabaksproducten.
- 4.1 Elke Partij eist, ten behoeve van het derde lid, als onderdeel van de regeling voor wereldwijd volgen en traceren, dat de volgende informatie beschikbaar is, hetzij direct toegankelijk of via een link, om Partijen te helpen bij het vaststellen van de herkomst van tabaksproducten en, waar relevant, het punt van verdwijning alsook om het verkeer van tabaksproducten en hun juridische status te monitoren en controleren:
 - a. datum en locatie van productie;
 - b. productiefaciliteit;
 - c. machine gebruikt om tabaksproducten te produceren;
 - d. de productieshift of het tijdstip van productie;
 - e. de naam, de factuur, het ordernummer en de betaalgegevens van de eerste klant die niet verbonden is met de fabrikant;
 - f. de beoogde markt voor detailhandel;
 - g. productbeschrijving;
 - h. opslag en verzending;
 - i. de identiteit van een bekende volgende koper; en
 - j. de beoogde route voor de zending, datum van verzending, bestemming van de zending, het vertrekpunt en de geadresseerde.
- 4.2 De informatie genoemd onder a, b, g en indien beschikbaar f, maakt deel uit van de unieke identificatiemarkeringen.
- 4.3 Indien de informatie onder f niet beschikbaar is op het tijdstip van markeren, eisen de Partijen dat deze in overeenstemming met artikel 15, tweede lid, onderdeel a, van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging wordt opgenomen.
- 5 Elke Partij eist binnen de termijnen omschreven in dit artikel dat de informatie, vermeld in het vierde lid vastgelegd wordt op het tijdstip van productie, op het tijdstip van de eerste verzending door een fabrikant of op het tijdstip van invoer op haar grondgebied.
- 6 Elke Partij ziet erop toe dat de informatie vastgelegd uit hoofde van het vijfde lid voor die Partij toegankelijk is door middel van een link met de unieke identificatiemarkeringen, die vereist zijn overeenkomstig het derde en vierde lid.
- 7 Elke Partij ziet erop toe dat de informatie vastgelegd in overeenstemming met het vijfde lid, evenals de unieke identificatiemarkeringen die deze informatie toegankelijk maken in overeenstemming met het zesde lid, opgenomen worden in een vorm die vastgesteld of toegestaan is door de Partij en haar bevoegde autoriteiten.
- 8 Elke Partij ziet erop toe dat de informatie vastgelegd uit hoofde van het vijfde lid op verzoek toegankelijk is voor het mondiale steunpunt voor de uitwisseling van informatie, overeenkomstig het bepaalde in het negende lid, door middel van een elektronische veilige standaard interface bij haar nationale en/of regionale centrale punt. Het mondiale steunpunt voor de uitwisseling van informatie stelt een lijst op van de bevoegde autoriteiten van de Partijen en maakt deze beschikbaar voor alle Partijen.
- 9 Elke Partij of de bevoegde autoriteit:
 - a. krijgt tijdig toegang tot de informatie beschreven in het vierde lid na een verzoek aan het mondiale steunpunt voor de uitwisseling van informatie;

- b. verzoekt uitsluitend om dergelijke informatie wanneer dit nodig is voor het opsporen of onderzoeken van illegale handel in tabaksproducten;
 - c. houdt geen informatie achter zonder goede gronden;
 - d. beantwoordt verzoeken om informatie met betrekking tot het vierde lid in overeenstemming met haar nationale recht; en
 - e. beschermt en behandelt alle uitgewisselde informatie als vertrouwelijk, zoals wederzijds overeengekomen.
- 10 Elke Partij eist verdere ontwikkeling en uitbreiding van het bereik van het toepasselijke volg- en traceersysteem tot het moment waarop alle rechten, relevante belastingen en, waar van toepassing, andere verplichtingen voldaan zijn op het moment van productie, import of vrijgave van douane- of accijnscontrole.
- 11 Zoals wederzijds overeengekomen, werken de Partijen samen met elkaar en met de bevoegde internationale organisaties bij het uitwisselen en ontwikkelen van best practices voor volg- en traceersystemen, met inbegrip van:
- a. het vergemakkelijken van de ontwikkeling, overdracht en aankoop van verbeterde volg- en traceertechnologie, met inbegrip van kennis, vaardigheden, capaciteit en expertise;
 - b. ondersteuning voor training en programma's voor capaciteitsopbouw voor Partijen die blijf geven van de behoefte daaraan; en
 - c. verdere ontwikkeling van de technologie om verpakkingseenheden en verpakkingen van tabaksproducten te markeren en te scannen om de informatie, vermeld in het vierde lid, beschikbaar te maken.
- 12 Verplichtingen die opgelegd zijn aan een Partij mogen niet uitgevoerd worden door of gedelegeerd worden aan de tabaksindustrie.
- 13 Elke Partij ziet erop toe dat haar bevoegde autoriteiten die deelnemen aan het volg- en traceersysteem, uitsluitend interactie met de tabaksindustrie en de vertegenwoordigers van de belangen van de tabaksindustrie aangaan voor zover strikt noodzakelijk voor de uitvoering van dit artikel.
- 14 Elke Partij kan eisen dat de tabaksindustrie alle kosten draagt die verbonden zijn met de verplichtingen van die Partij op grond van dit artikel.

Artikel 9. Bijhouden van administratie

- 1 Elke Partij eist zo nodig dat alle natuurlijke en rechtspersonen die deelnemen aan de toeleveringsketen van tabak, tabaksproducten en productieapparatuur een volledige en nauwkeurige administratie bijhouden van alle relevante transacties. Aan de hand van deze administratie dient het gebruik van materialen bij de productie van de tabaksproducten volledig verantwoord te kunnen worden.
- 2 Elke Partij eist waar nodig dat personen die een vergunning hebben in overeenstemming met artikel 6, op verzoek de volgende informatie verschaffen aan de bevoegde autoriteiten:
- a. algemene informatie over marktvolumes, trends, voorspellingen en andere relevante informatie; en
 - b. de hoeveelheden tabaksproducten en productieapparatuur in het bezit, in bewaring of in beheer van de vergunninghouder, die bewaard worden in opslag, in belasting- en douane-entrepots op grond van de doorvoer- of overladingsregeling of schorsing van rechten vanaf de datum van het verzoek.
- 3 Elke Partij eist met betrekking tot tabaksproducten en productieapparatuur die op het grondgebied van de Partij verkocht of geproduceerd zijn voor de export, of waarop verkeer met schorsing van rechten in doorvoer of overslag van toepassing is op het grondgebied van de Partij, naargelang van het geval, dat personen met een vergunning in overeenstemming met artikel 6 op het moment waarop deze producten of apparatuur het grondgebied verlaten op verzoek de volgende informatie verschaffen aan de bevoegde autoriteit in het land van vertrek (elektronisch, indien de infrastructuur bestaat):
- a. de datum van verzending vanaf het laatste punt waar de producten fysiek gecontroleerd zijn;
 - b. de details van de verzonden producten (met inbegrip van merk, hoeveelheid, opslagplaats);
 - c. de beoogde verzendroutes en bestemming;
 - d. de identiteit van de natuurlijke of rechtsperso(n)en aan wie de producten verzonden worden;
 - e. de wijze van transport, met inbegrip van de identiteit van de vervoerder;
 - f. de verwachte aankomstdatum van de zending op de beoogde bestemming van de zending; en
 - g. de beoogde markt voor detailhandel of gebruik.
- 4 Indien mogelijk eist elke Partij dat detailhandelaren en tabakstelers, met uitzondering van traditionele telers die op niet-commerciële basis werken, een volledige en nauwkeurige administratie bijhouden van alle relevante transacties waaraan zij deelnemen, in overeenstemming met haar nationale recht.
- 5 Voor de toepassing van het eerste lid neemt elke Partij effectieve wetgevende, uitvoerende, bestuurlijke of andere maatregelen teneinde te eisen dat alle administratie:
- a. gedurende een periode van minimaal vier jaar bewaard wordt;
 - b. ter beschikking gesteld wordt aan de bevoegde autoriteiten; en
 - c. bewaard wordt in een vorm die door de bevoegde instanties wordt verlangd.

- 6 Elke Partij stelt, indien mogelijk en afhankelijk van het nationale recht, een systeem in voor het uitwisselen van informatie met andere Partijen uit de administratie die bijgehouden wordt in overeenstemming met dit artikel.
- 7 De Partijen streven ernaar samen te werken met elkaar en met bevoegde internationale organisaties aan het in toenemende mate doorgeven en ontwikkelen van verbeterde systemen voor het bijhouden van de administratie.

Artikel 10. Veiligheid en voorzorgsmaatregelen

- 1 Elke Partij eist, indien mogelijk en in overeenstemming met haar nationale recht en de doelstellingen van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging, dat alle natuurlijke en rechtspersonen bedoeld in artikel 6 de nodige maatregelen nemen om te voorkomen dat tabaksproducten verdwijnen naar illegale handelskanalen, onder andere door:
- a. aan de bevoegde autoriteiten melding te maken van:
- i. grensoverschrijdende overbrenging van bedragen in contanten zoals vastgesteld in het nationale recht of van internationale betalingen in natura; en
- ii. alle „verdachte transacties”; en
- b. uitsluitend tabaksproducten of productieapparatuur te leveren in hoeveelheden die verenigbaar zijn met de vraag naar dergelijke producten op de beoogde markt voor detailhandel of voor gebruik.
- 2 Waar mogelijk bepaalt elke Partij in overeenstemming met haar nationale recht en de doelen van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging dat transacties door natuurlijke of rechtspersonen als bedoeld in artikel 6, uitsluitend betaald mogen worden in de valuta en voor hetzelfde bedrag als op de factuur, en uitsluitend mogen geschieden via wettige betaalwijzen van financiële instellingen, die zich bevinden op het grondgebied van de beoogde markt, en niet afgewikkeld mogen worden via een alternatief systeem voor financiële transacties.
- 3 Een Partij kan eisen dat betalingen door natuurlijke of rechtspersonen als bedoeld in artikel 6 voor materialen die gebruikt worden voor het produceren van tabaksproducten onder haar rechtsmacht uitsluitend toegestaan zijn in de valuta en voor hetzelfde bedrag als op de factuur en uitsluitend mogelijk zijn via wettige betaalwijzen van financiële instellingen, die zich bevinden op het grondgebied van de beoogde markt, en niet afgewikkeld mogen worden via een alternatief systeem voor financiële transacties.
- 4 Elke Partij ziet erop toe dat op elke schending van de vereisten van dit artikel gepaste strafrechtelijke, civielrechtelijke of bestuurlijke procedures en effectieve, proportionele en afschrikkende sancties van toepassing zijn met inbegrip van, naargelang van het geval, opschorting of annulering van de vergunning.

Artikel 11. Verkoop via internet, telecommunicatie of andere nieuwe technologieën

- 1 Elke Partij eist dat alle natuurlijke en rechtspersonen die deelnemen aan een transactie met betrekking tot tabaksproducten via internet, telecommunicatie of een andere op nieuwe technologieën gebaseerde afzetwijze, voldoen aan alle relevante verplichtingen die onder dit Protocol vallen.
- 2 Elke Partij overweegt de detailhandel in tabaksproducten via internet, telecommunicatie of een andere op nieuwe technologieën gebaseerde afzetwijze te verbieden.

Artikel 12. Vrije zones en internationale doorvoer

- 1 Elke Partij implementeert binnen drie jaar na de inwerkingtreding van dit Protocol voor die Partij effectieve controlemaatregelen met betrekking tot de volledige productie en alle transacties van tabak en tabaksproducten in vrije zones met behulp van alle relevante maatregelen voorzien in dit Protocol.
- 2 Voorts wordt het combineren van tabaksproducten met niet-tabaksproducten in één container of een andere daarmee vergelijkbare transporteenheid op het tijdstip van verplaatsing uit vrije zones verboden.
- 3 Elke Partij neemt in overeenstemming met haar nationale recht controle- en verificatiemaatregelen aan en past deze toe op de internationale doorvoer of overslag op haar grondgebied van tabaksproducten en productieapparatuur in overeenstemming met de bepalingen van dit Protocol teneinde de illegale handel in dergelijke producten te voorkomen.

Artikel 13. Belastingvrije verkoop

- 1 Elke Partij voert effectieve maatregelen uit teneinde de belastingvrije verkoop te onderwerpen aan alle relevante bepalingen van dit Protocol, rekening houdend met artikel 6 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging.
- 2 De Vergadering van de Partijen waarborgt dat uiterlijk vijf jaar na de inwerkingtreding van dit Protocol bij haar volgende bijeenkomst op feiten gebaseerd onderzoek is verricht om de omvang van de illegale handel in tabaksproducten in verband met de belastingvrije verkoop van dergelijke producten vast te stellen. Op basis van dat onderzoek neemt de Vergadering van de Partijen verdere passende maatregelen in overweging.

DEEL IV. INBREUKEN

Artikel 14. Gedragingen in strijd met de wet met inbegrip van strafbare feiten

- 1** Elke Partij neemt in overeenstemming met de beginselen van haar nationale recht wetgevende en, zo nodig, andere maatregelen aan teneinde al de volgende gedragingen volgens haar nationale recht in strijd met de wet te verklaren:
 - a.** productie, groothandel, tussenhandel, verkoop, transport, distributie, opslag, verzending, import of export van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur in strijd met de bepalingen van dit Protocol;
 - b.** productie, groothandel, tussenhandel, verkoop, transport, distributie, opslag, verzending, import of export van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur zonder betaling van de toepasselijke rechten, belastingen en andere heffingen of zonder de toepasselijke banderollen, unieke identificatiemarkeringen, of andere vereiste markeringen of etiketten;
 - ii.** andere smokkelactiviteiten of pogingen tot smokkelen van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur die niet vallen onder onderdeel b, i.;
 - c.** andere vormen van illegale productie van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur, of verpakkingen ervan met valse banderollen, unieke identificatiemarkeringen of andere vereiste markeringen of etiketten;
 - ii.** groothandel, tussenhandel, verkoop, transport, distributie, opslag, verzending, import of export van illegaal geproduceerde tabak, illegale tabaksproducten, producten met valse banderollen en/of andere vereiste markeringen of etiketten, of illegale productieapparatuur;
 - d.** in de loop van de toeleveringsketen vermengen van tabaksproducten met niet-tabaksproducten met het oogmerk tabaksproducten te verstoppen of te verhullen;
 - e.** combineren van tabaksproducten met niet-tabaksproducten in strijd met artikel 12, tweede lid, van dit Protocol;
 - f.** gebruik van internet, telecommunicatie of andere op nieuwe technologieën gebaseerde verkoopwijzen van tabaksproducten in strijd met dit Protocol;
 - g.** het verkrijgen van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur door een persoon met een vergunning in overeenstemming met artikel 6 van een persoon die zou moeten beschikken over een vergunning in overeenstemming met artikel 6, maar hier niet over beschikt;
 - h.** het hinderen van een overheidsfunctionaris of een bevoegde functionaris bij het uitvoeren van taken met betrekking tot het voorkomen, afschrikken, opsporen, onderzoeken of beëindigen van de illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur;
 - i.** het afleggen van een verklaring die vals, misleidend of onvolledig is, of het nalaten de vereiste informatie te verschaffen aan een overheidsfunctionaris of een bevoegde functionaris tijdens het uitvoeren van taken met betrekking tot het voorkomen, afschrikken, opsporen, onderzoeken of beëindigen van illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur en voor zover niet in strijd met het recht geen belastende verklaringen tegen zichzelf af te leggen;
 - ii.** onjuist omschrijven of onjuist vermelden op officiële formulieren van de hoeveelheid of waarde van de tabak, tabaksproducten of productieapparatuur of andere informatie omschreven in het Protocol teneinde:
 - a.** de betaling van toepasselijke rechten, belastingen en andere heffingen te ontwijken, of
 - b.** controlemaatregelen voor het voorkomen, afschrikken, opsporen, onderzoeken of beëindigen van illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur te ondermijnen;
 - iii.** nalaten een administratie die onder dit Protocol valt op te zetten of bij te houden of een valse administratie bijhouden; en
 - j.** witwassen van opbrengsten uit gedragingen die in strijd zijn met de wet en die overeenkomstig het tweede lid strafbaar zijn.
- 2** Elke Partij bepaalt afhankelijk van de basisprincipes van haar nationale recht welke gedragingen die in strijd zijn met de wet, zoals vermeld in het eerste lid, of andere gedragingen met betrekking tot illegale handel in tabak, tabaksproducten en productieapparatuur die in strijd zijn met de bepalingen van dit Protocol, strafbaar zijn en neemt wetgevende en andere maatregelen die nodig kunnen zijn om aan een dergelijke bepaling gevolg te geven.
- 3** Elke Partij stelt het Secretariaat van dit Protocol in kennis van welke gedragingen die in strijd zijn met de wet, zoals vermeld in het eerste en tweede lid, zij strafbaar heeft gesteld in overeenstemming met het tweede lid en voorziet het Secretariaat van afschriften van de wetten, of een beschrijving daarvan, ter uitvoering van het tweede lid, en van latere wijzigingen van dergelijke wetten.
- 4** Teneinde de internationale samenwerking te versterken bij het bestrijden van strafbare feiten met betrekking tot illegale handel in tabak, tabaksproducten en productieapparatuur, worden de Partijen aangemoedigd hun nationale wetgeving met betrekking tot witwassen, wederzijdse rechtshulp en uitlevering te herzien, rekening houdend met internationale verdragen waarbij zij partij zijn, om te waarborgen dat deze effectief is voor het handhaven van de bepalingen van dit Protocol.

Artikel 15. Aansprakelijkheid van rechtspersonen

- 1 Elke Partij neemt de nodige maatregelen aan in overeenstemming met haar rechtsbeginselen teneinde de aansprakelijkheid van rechtspersonen vast te stellen voor de gedragingen die in strijd zijn met de wet, met inbegrip van strafbare feiten, die zijn vastgesteld in overeenstemming met artikel 14 van dit Protocol.
- 2 Met inachtneming van de rechtsbeginselen van elke Partij, kan deze aansprakelijkheid van rechtspersonen strafrechtelijk, civielrechtelijk of bestuursrechtelijk zijn.
- 3 Deze aansprakelijkheid laat onverlet de aansprakelijkheid van natuurlijke personen die hebben deelgenomen aan gedragingen in strijd met de wet of die strafbare feiten hebben gepleegd, vastgesteld in overeenstemming met de nationale wet- en regelgeving en artikel 14 van dit Protocol.

Artikel 16. Vervolging en sancties

- 1 Elke Partij neemt de nodige maatregelen aan in overeenstemming met haar nationale recht om te verzekeren dat op natuurlijke en rechtspersonen die aansprakelijk worden gesteld voor de gedragingen die in strijd zijn met de wet, met inbegrip van strafbare feiten die vastgesteld zijn in overeenstemming met artikel 14, effectieve, proportionele en afschrikkende strafrechtelijke of andere sancties, met inbegrip van geldelijke sancties, worden toegepast.
- 2 Elke Partij tracht te verzekeren dat de discretionaire rechterlijke bevoegdheden uit hoofde van haar nationale recht met betrekking tot de vervolging van personen voor de gedragingen die in strijd zijn met de wet, met inbegrip van feiten die strafbaar zijn gesteld in overeenstemming met artikel 14, uitgeoefend worden om de effectiviteit van wetshandavingsmaatregelen met betrekking tot dergelijke gedragingen die in strijd zijn met de wet, met inbegrip van strafbare feiten, te optimaliseren, met inachtneming van de noodzaak het plegen van dergelijke gedragingen die in strijd zijn met de wet, met inbegrip van strafbare feiten, te ontmoedigen.
- 3 Niets in dit Protocol tast het beginsel aan dat de beschrijving van de gedragingen die in strijd zijn met de wet, met inbegrip van strafbare feiten, vastgesteld in overeenstemming met dit Protocol, en van de toepasselijke verdediging in rechte of andere juridische beginselen die van toepassing zijn op de rechtmatigheid van gedragingen, voorbehouden is aan het nationale recht van een Partij en dat dergelijke gedragingen die in strijd zijn met de wet, met inbegrip van strafbare feiten, vervolgd en bestraft zullen worden in overeenstemming met dat recht.

Artikel 17. Invordering bij inbeslagname

De Partijen dienen, in overeenstemming met hun nationale recht, te overwegen de wetgevende en andere maatregelen te nemen die nodig kunnen zijn teneinde de bevoegde autoriteiten in staat te stellen een bedrag van de producent, fabrikant, distributeur, importeur of exporteur van in beslag genomen tabak, tabaksproducten en/of productieapparatuur in te vorderen dat evenredig is aan de gederfde belastingen en rechten.

Artikel 18. Verwijdering of vernietiging

Alle in beslag genomen tabak, tabaksproducten en productieapparatuur worden zoveel mogelijk vernietigd met gebruik van milieuvriendelijke methoden, of verwijderd in overeenstemming met het nationale recht.

Artikel 19. Bijzondere opsporingsmethoden

- 1 Elke Partij neemt, indien toegestaan volgens de basisbeginselen van haar nationale rechtssysteem, binnen de mogelijkheden en op grond van de voorwaarden voorgeschreven door het nationale recht, de nodige maatregelen teneinde de gepaste inzet van gecontroleerde aflevering en, waar dit nodig geacht wordt, van andere speciale opsporingstechnieken, zoals elektronische of andere vormen van toezicht en undercoveroperaties, door haar bevoegde autoriteiten op haar grondgebied mogelijk te maken om de illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur effectief te bestrijden.
- 2 Ten behoeve van het onderzoeken van de strafbare feiten die vastgesteld zijn in overeenstemming met artikel 14 worden de Partijen aangemoedigd zo nodig passende bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen te treffen voor het gebruik van de technieken bedoeld in het eerste lid in het kader van samenwerking op internationaal niveau.
- 3 Bij het ontbreken van een overeenkomst of regeling zoals vervat in het tweede lid, worden de beslissingen om die speciale opsporingstechnieken te gebruiken op internationaal niveau per geval genomen, waarbij zo nodig rekening wordt gehouden met financiële regelingen en akkoorden ten aanzien van de uitoefening van de rechtsmacht door de betrokken Partijen.
- 4 De Partijen erkennen het belang en de noodzaak van internationale samenwerking en bijstand op dit gebied en werken met elkaar en met internationale organisaties samen aan het ontwikkelen van capaciteit om de doelen van dit artikel te bereiken.

DEEL V. INTERNATIONALE SAMENWERKING

Artikel 20. Algemene informatie-uitwisseling

- 1 De Partijen verstrekken, ten behoeve van het verwezenlijken van de doelstellingen van dit Protocol en als onderdeel van het rapportage-instrument van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksonthouding, relevante informatie in overeenstemming met hun nationale recht, waaronder, waar nodig, over:

- a. getotaliseerde gegevens over in beslag genomen tabak, tabaksproducten of productieapparatuur, hoeveelheid, waarde van inbeslagnames, productbeschrijvingen, data en plaatsen van productie en ontdoken belastingen;
 - b. import, export, doorvoer, verkopen met belastingaftrek en accijnsvrije verkopen en hoeveelheid of waarde van de productie van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur;
 - c. trends, verbergingsmethoden en werkwijzen bij de illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur; en
 - d. alle andere informatie, zoals overeengekomen door de Partijen.
- 2 De Partijen werken met elkaar en met bevoegde internationale organisaties samen om de capaciteiten van Partijen op te bouwen voor het verzamelen en uitwisselen van informatie.
- 3 De Partijen beschouwen de genoemde informatie als vertrouwelijk en uitsluitend voor gebruik door de Partijen, tenzij anders vermeld door de verzendende Partij.

Artikel 21. Uitwisseling van informatie ten behoeve van handhaving

- 1 De Partijen verstrekken overeenkomstig het nationale recht of toepasselijke internationale verdragen, indien van toepassing, de volgende informatie uit eigen beweging of op verzoek van een Partij die gegronde redenen aanvoert dat dergelijke informatie nodig is voor opsporing van of onderzoek naar de illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur:
- a. vergunningsregisters voor de betrokken natuurlijke en rechtspersonen;
 - b. informatie voor het identificeren, monitoren en vervolgen van natuurlijke of rechtspersonen die betrokken zijn bij de illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur;
 - c. dossiers over onderzoeken en vervolgingen;
 - d. overzichten van betalingen voor import, export of accijnsvrije verkopen van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur; en
 - e. gegevens van inbeslagnames van tabak, tabaksproducten of productieapparatuur (inclusief gegevens over de zaak indien van toepassing, hoeveelheid, waarde van inbeslagname, productbeschrijving, betrokken entiteiten, datum en plaats van productie) en werkwijzen (inclusief transportmiddelen, verbergingsmethoden, route en opsporing).
- 2 De informatie die op grond van dit artikel ontvangen wordt van de Partijen wordt uitsluitend gebruikt ter verwezenlijking van de doelen van dit Protocol. De Partijen kunnen bepalen dat dergelijke informatie niet doorgegeven mag worden zonder toestemming van de Partij die de informatie heeft verstrekt.

Artikel 22. Informatie-uitwisseling: vertrouwelijkheid en bescherming van informatie

- 1 Elke Partij wijst de bevoegde nationale autoriteiten aan waaraan de gegevens bedoeld in de artikelen 20, 21 en 24 verstrekt worden en stelt de Partijen daarvan op de hoogte via het Secretariaat van het Verdrag.
- 2 De uitwisseling van informatie op grond van dit Protocol is onderworpen aan het binnenlandse recht met betrekking tot vertrouwelijkheid en privacy. De Partijen beschermen, zoals wederzijds overeengekomen, alle uitgewisselde vertrouwelijke informatie.

Artikel 23. Bijstand en samenwerking: training, technische bijstand en samenwerking op wetenschappelijk, technisch en technologisch gebied

- 1 De Partijen werken met elkaar en/of via bevoegde internationale en regionale organisaties samen ten behoeve van het verzorgen van training, technische bijstand en samenwerking op wetenschappelijk, technisch en technologisch gebied teneinde de doelen van dit Protocol te verwezenlijken, zoals wederzijds overeengekomen. Deze bijstand kan bestaan uit het overdragen van expertise of geschikte technologie op het gebied van informatievergaring, wetshandhaving, volgen en traceren, informatiebeheer, bescherming van persoonsgegevens, verboden, elektronisch toezicht, forensisch onderzoek, wederzijdse rechtshulp en uitlevering.
- 2 De Partijen kunnen zo nodig bilaterale, multilaterale of andere overeenkomsten of regelingen treffen om training, technische bijstand en samenwerking op wetenschappelijk, technisch en technologisch gebied te bevorderen met inachtneming van de behoeften van ontwikkelingslanden die Partij zijn en Partijen met een overgangseconomie.
- 3 De Partijen werken zo nodig samen om mogelijkheden voor het vaststellen van de exacte geografische herkomst van in beslag genomen tabak en tabaksproducten te ontwikkelen en te bestuderen.

Artikel 24. Bijstand en samenwerking: onderzoek en vervolging van strafbare feiten

- 1 De Partijen nemen in overeenstemming met hun nationale recht alle nodige maatregelen teneinde de samenwerking te versterken door middel van multilaterale, regionale of bilaterale regelingen voor het voorkomen, opsporen, onderzoeken, vervolgen en bestraffen van natuurlijke of rechtspersonen die deelnemen aan de illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur.
- 2 Elke Partij ziet erop toe dat bestuurlijke, regelgevende, wetshandhavings- en andere autoriteiten die betrokken zijn bij het bestrijden van de illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur (inclusief justitiële instanties, indien toegestaan op grond van het nationale recht) samenwerken en relevante informatie uitwisselen op nationaal en internationaal niveau overeenkomstig de voorwaarden van haar nationale recht.

Artikel 25. Bescherming van de soevereiniteit

- 1 De Partijen vervullen hun verplichtingen op grond van dit Protocol op een wijze die verenigbaar is met de beginselen van soevereine gelijkheid en territoriale integriteit van Staten en het beginsel van niet-inmenging in de binnenlandse aangelegenheden van andere Staten.
- 2 Niets in dit Protocol geeft een Partij het recht op het grondgebied van een andere Staat rechtsmacht uit te oefenen en taken uit te voeren die volgens het nationale recht uitsluitend voorbehouden zijn aan de autoriteiten van die andere Staat.

Artikel 26. Rechtsmacht

- 1 Elke Partij neemt de maatregelen aan die nodig kunnen zijn om haar rechtsmacht te vestigen met betrekking tot de in overeenstemming met artikel 14 vastgestelde strafbare feiten indien:
 - a. het strafbare feit wordt gepleegd op het grondgebied van die Partij; of
 - b. het strafbare feit wordt gepleegd aan boord van een schip dat vaart onder de vlag van die Partij of aan boord van een luchtvaartuig dat krachtens het recht van die Partij is ingeschreven op het tijdstip waarop het strafbare feit wordt gepleegd.
- 2 Met inachtneming van artikel 25 kan een Partij haar rechtsmacht ook vestigen met betrekking tot dergelijke strafbare feiten, indien:
 - a. het strafbare feit wordt gepleegd tegen die Partij;
 - b. het strafbare feit wordt gepleegd door een onderdaan van die Partij of een staatloze die zijn of haar normale verblijfplaats op haar grondgebied heeft; of
 - c. het strafbare feit één van de strafbare feiten is die zijn vastgesteld in overeenstemming met artikel 14 en gepleegd werd buiten haar grondgebied met het oog op het plegen van een feit dat in overeenstemming met artikel 14 is strafbaar is gesteld op haar grondgebied.
- 3 Voor de toepassing van artikel 30 neemt elke Partij de maatregelen aan die nodig zijn om haar rechtsmacht te vestigen over de strafbare feiten vastgesteld in overeenstemming met artikel 14 indien de mogelijke pleger zich op haar grondgebied bevindt en deze Partij deze persoon niet uitlevert louter op grond van het feit dat hij of zij haar onderdaan is.
- 4 Elke Partij kan tevens de maatregelen aannemen die nodig zijn om haar rechtsmacht over de strafbare feiten vastgesteld in overeenstemming met artikel 14 te vestigen indien de mogelijke pleger zich op haar grondgebied bevindt en de Partij hem of haar niet uitlevert.
- 5 Indien een Partij die op grond van het eerste of tweede lid rechtsmacht uitoefent ervan in kennis is gesteld of op andere wijze heeft vernomen dat één of meer andere Partijen een onderzoek, vervolging of gerechtelijke procedure hebben ingesteld ter zake van hetzelfde feit, treden de bevoegde autoriteiten van die Partijen met elkaar in overleg teneinde hun maatregelen te coördineren.
- 6 Ongeacht de normen van het algemene internationale recht sluit dit Protocol niet de uitoefening van rechtsmacht in strafzaken uit, die is vastgesteld door een Partij in overeenstemming met haar nationale recht.

Artikel 27. Samenwerking op het gebied van rechtshandhaving

- 1 Elke Partij neemt, in overeenstemming met haar onderscheiden nationale rechts- en bestuurlijke stelsel, effectieve maatregelen aan teneinde:
 - a. waar nodig, communicatiekanalen te verbeteren en in te stellen tussen de bevoegde autoriteiten, instanties en diensten om de veilige en snelle uitwisseling van informatie met betrekking tot alle aspecten van de strafbare feiten die vastgesteld zijn in overeenstemming met artikel 14 te vergemakkelijken;
 - b. te zorgen voor effectieve samenwerking tussen de bevoegde autoriteiten, instanties, douanediens ten, politie en andere wetshandavingsinstanties;
 - c. samen te werken met andere Partijen bij het inwinnen van inlichtingen omtrent specifieke zaken aangaande strafbare feiten die zijn vastgesteld in overeenstemming met artikel 14 met betrekking tot:
 - i. de identiteit, verblijfplaats en activiteiten van personen die worden verdacht van betrokkenheid bij die strafbare feiten of de verblijfplaats van andere betrokkenen;
 - ii. de bewegingen van de opbrengsten van misdrijven of goederen verkregen met het plegen van deze strafbare feiten; en
 - iii. de bewegingen van goederen, uitrusting of andere hulpmiddelen gebruikt of bedoeld voor gebruik bij het plegen van deze strafbare feiten;
 - d. naargelang van het geval, de nodige artikelen of hoeveelheden stoffen voor analytische of onderzoeksdoeleinden te verschaffen;
 - e. doeltreffende coördinatie tussen haar bevoegde autoriteiten, instanties en diensten te vergemakkelijken en de uitwisseling te bevorderen van personeel en andere deskundigen, met inbegrip van, met inachtneming van bilaterale overeenkomsten of regelingen tussen de betrokken Partijen, de detachering van verbindingsofficieren;

- f. relevante informatie uit te wisselen met andere Partijen over specifieke middelen en methoden, die door natuurlijke of rechtspersonen gebruikt worden bij het plegen van dergelijke feiten, waar van toepassing met inbegrip van routes en vervoermiddelen en het gebruik van valse identiteiten, gewijzigde of valse documenten of andere middelen om hun activiteiten te verhelen; en
 - g. relevante informatie uit te wisselen en indien van toepassing bestuurlijke en andere maatregelen te coördineren die zijn genomen ten behoeve van de vroegtijdige ontdekking van de strafbare feiten die zijn vastgesteld in overeenstemming met artikel 14.
- 2 Teneinde uitvoering te geven aan dit Protocol, overwegen de Partijen bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen aan te gaan inzake rechtstreekse samenwerking tussen hun wetshandavingsinstanties en, indien dergelijke overeenkomsten of regelingen reeds bestaan, deze dienovereenkomstig aan te passen. Bij ontbreken van dergelijke overeenkomsten of regelingen tussen de betrokken Partijen, kunnen de Partijen overwegen dit Protocol te beschouwen als de grondslag voor wederzijdse samenwerking op het gebied van wetshandhaving ten aanzien van de strafbare feiten die onder dit Protocol vallen. Naargelang van het geval maken de Partijen volledig gebruik van overeenkomsten of regelingen, met inbegrip van internationale of regionale organisaties, ter versterking van de samenwerking tussen hun wetshandavingsinstanties.
- 3 De Partijen trachten waar dat in hun vermogen ligt samen te werken teneinde het hoofd te bieden aan de illegale handel in tabaksproducten die plaatsvindt met behulp van moderne technologie.

Artikel 28. Wederzijdse administratieve bijstand

De Partijen voorzien elkaar in overeenstemming met hun onderscheiden nationale rechts- en bestuursstelsels op verzoek of uit eigen beweging van informatie om de juiste toepassing van douane- en andere relevante wetgeving bij het voorkomen, opsporen, onderzoeken, vervolgen en bestrijden van de illegale handel in tabak, tabaksproducten of productieapparatuur te waarborgen. De Partijen beschouwen de genoemde informatie als vertrouwelijk en voor beperkt gebruik, tenzij anders vermeld door de verzendende Partij. Dergelijke informatie kan onder andere bestaan uit:

- a. nieuwe douane- en andere technieken voor wetshandhaving waarvan de effectiviteit is aangetoond;
- b. nieuwe trends, middelen of methoden in de illegale handel in tabak, tabaksproducten en productieapparatuur;
- c. goederen waarvan bekend is dat zij het voorwerp zijn van de illegale handel in tabak, tabaksproducten en productieapparatuur, evenals details van de beschrijving, de verpakking, het transport en de opslag en methoden die gebruikt worden voor deze goederen;
- d. natuurlijke of rechtspersonen waarvan bekend is dat zij een strafbaar feit gepleegd hebben of hebben deelgenomen aan een strafbaar feit vastgesteld in overeenstemming met artikel 14; en
- e. alle andere gegevens die de aangewezen instanties van nut kunnen zijn bij de risicobeoordeling voor controle- en andere handavingsdoeleinden.

Artikel 29. Wederzijdse rechtshulp

- 1 De Partijen verlenen elkaar de ruimst mogelijke wederzijdse rechtshulp bij het onderzoek, de vervolging en de gerechtelijke procedures met betrekking tot de strafbare feiten vastgesteld in overeenstemming met artikel 14 van dit Protocol.
- 2 De wederzijdse rechtshulp wordt verleend in de ruimst mogelijke mate krachtens de relevante wetten, verdragen, overeenkomsten en regelingen van de aangezochte Partij met betrekking tot onderzoek, vervolging en gerechtelijke procedures ten aanzien van de strafbare feiten waarvoor rechtspersonen aansprakelijk kunnen worden gesteld overeenkomstig artikel 15 van dit Protocol in de verzoekende Partij.
- 3 De wederzijdse rechtshulp die dient te worden verleend overeenkomstig dit artikel kan worden verzocht voor elk van de volgende doeleinden:
- a. het verkrijgen van bewijsmiddelen en verklaringen van personen;
 - b. het betekenen van gerechtelijke documenten;
 - c. het uitvoeren van huiszoekingen en inbeslagnemingen, alsmede de bevroering van tegoeden;
 - d. het onderzoeken van objecten en locaties;
 - e. het verschaffen van informatie, stukken van overtuiging en beoordelingen door deskundigen;
 - f. het verstrekken van originelen of gewaarmerkte afschriften van relevante documenten en dossiers, met inbegrip van overheids-, bancaire, financiële, bedrijfs- of zakelijke stukken;
 - g. het identificeren of opsporen van opbrengsten van misdaad, goederen, hulpmiddelen of andere zaken ten behoeve van bewijsvoering;
 - h. het mogelijk maken van de vrijwillige verschijning van personen in de verzoekende Partij; en
 - i. elke andere vorm van hulp die niet in strijd is met het nationale recht van de aangezochte Partij.
- 4 Dit artikel laat de verplichtingen ingevolge een ander bilateraal of multilateraal verdrag dat wederzijdse rechtshulp geheel of ten dele regelt of zal regelen onverlet.
- 5 Het zesde tot en met vierentwintigste lid zijn, op basis van wederkerigheid, van toepassing op ingevolge dit artikel gedane verzoeken, indien de betrokken Partijen niet gebonden worden door een verdrag of intergouvernementele overeenkomst inzake wederzijdse rechtshulp. Indien de Partijen gebonden zijn door een dergelijk verdrag of een dergelijke intergouvernementele overeenkomst, zijn de

overeenkomstige bepalingen van dat verdrag of die intergouvernementele overeenkomst van toepassing, tenzij de Partijen ermee instemmen in plaats daarvan het zesde tot en met vierentwintigste lid toe te passen. De Partijen worden sterk aangemoedigd deze leden toe te passen indien zij de samenwerking vergemakkelijken.

- 6 De Partijen wijzen een centrale autoriteit aan die verantwoordelijk is voor en bevoegd is tot het ontvangen van verzoeken om wederzijdse rechtshulp en deze ofwel uit te voeren ofwel ter uitvoering te zenden aan de desbetreffende bevoegde autoriteiten. Indien een Partij een speciale regio of speciaal grondgebied heeft met een afzonderlijk stelsel voor wederzijdse rechtshulp, kan zij een afzonderlijke centrale autoriteit aanwijzen die dezelfde functie vervult voor die regio of dat grondgebied. De centrale autoriteiten verzekeren de spoedige en goede uitvoering of verzending van de ontvangen verzoeken. Indien de centrale autoriteit het verzoek ter uitvoering aan een bevoegde autoriteit zendt, moedigt zij de spoedige en goede uitvoering van het verzoek door de bevoegde autoriteit aan. Elke Partij stelt het hoofd van het Secretariaat van het Verdrag op het tijdstip van toetreding, aanvaarding, goedkeuring, formele bevestiging of bekrachtiging van dit Protocol in kennis van de daartoe aangewezen centrale autoriteit. De verzoeken om wederzijdse rechtshulp en mededelingen die daarmee verband houden worden verzonden tussen de door de Partijen aangewezen centrale autoriteiten. Dit vereiste geldt onverminderd het recht van een Partij te eisen dat dergelijke verzoeken en mededelingen langs diplomatieke weg aan haar worden gericht en in urgente gevallen, indien de Partijen dat overeenkomen, zo mogelijk door tussenkomst van internationale organisaties.
- 7 De verzoeken worden schriftelijk gedaan, of waar mogelijk met een middel waarmee een schriftelijk document kan worden geproduceerd, in een voor de aangezochte Partij aanvaardbare taal, onder voorwaarden die het die Partij mogelijk maken de authenticiteit vast te stellen.

Het hoofd van het Secretariaat van het Verdrag wordt ten tijde van de toetreding, aanvaarding, goedkeuring, formele bevestiging of bekrachtiging in kennis gesteld van de taal of talen die voor de Partij aanvaardbaar is of zijn.

In urgente gevallen en indien overeengekomen door de Partijen kunnen verzoeken mondeling worden gedaan, maar dienen zij onverwijld schriftelijk te worden bevestigd.

- 8 Een verzoek om wederzijdse rechtshulp bevat:
- a. de identiteit van de autoriteit die het verzoek doet;
 - b. het onderwerp en de aard van het onderzoek, de vervolging of gerechtelijke procedure waarop het verzoek betrekking heeft en de naam en functie van de autoriteit die het onderzoek, vervolging of de gerechtelijke procedure uitvoert;
 - c. een overzicht van de relevante feiten, met uitzondering van verzoeken ten behoeve van de betekening van gerechtelijke documenten;
 - d. een beschrijving van de gewenste rechtshulp en details van de door de verzoekende Partij gewenste specifieke procedure;
 - e. waar mogelijk de identiteit, de verblijfplaats en nationaliteit van de betrokken personen; en
 - f. het doel waarvoor om bewijsmateriaal, informatie of maatregelen wordt verzocht; en
 - g. de bepalingen van het nationale recht die op het strafbare feit van toepassing zijn en de straf die erop staat.
- 9 De aangezochte Partij kan verzoeken om aanvullende informatie indien deze noodzakelijk blijkt voor de uitvoering van het verzoek overeenkomstig haar nationale recht of wanneer deze de uitvoering kan vergemakkelijken.
- 10 Een verzoek wordt uitgevoerd overeenkomstig het nationale recht van de aangezochte Partij en, voor zover niet in strijd met het nationale recht van de aangezochte Partij en waar mogelijk, overeenkomstig de in het verzoek omschreven procedures.
- 11 De verzoekende Partij gebruikt of zendt geen informatie of bewijsmateriaal verstrekt door de aangezochte Partij voor onderzoek, vervolging of gerechtelijke procedures anders dan vermeld in het verzoek zonder voorafgaande toestemming van de aangezochte Partij. Niets in dit lid belet de verzoekende Partij tijdens haar procedures informatie of bewijsmateriaal bekend te maken die respectievelijk dat ontlastend is voor een verdachte. In het laatste geval stelt de verzoekende Partij de aangezochte Partij voorafgaand aan de bekendmaking daarvan in kennis, en overlegt, indien daarom is verzocht, met de aangezochte Partij. Indien in een uitzonderlijk geval voorafgaande kennisgeving niet mogelijk is, stelt de verzoekende Partij de aangezochte Partij onverwijld op de hoogte van de bekendmaking.
- 12 De verzoekende Partij kan eisen dat de aangezochte Partij het bestaan en de inhoud van het verzoek geheimhoudt, behalve voor zover bekendmaking nodig is voor de uitvoering van het verzoek. Indien de aangezochte Partij niet kan voldoen aan het vereiste van geheimhouding, stelt zij de verzoekende Partij daarvan onverwijld op de hoogte.
- 13 Indien een persoon zich op het grondgebied van een Partij bevindt en als getuige of deskundige gehoord moet worden door de gerechtelijke autoriteiten van een andere Partij, kan de eerste Partij op verzoek van de andere, waar mogelijk en overeenkomstig de grondbeginselen van het nationale recht, toestaan dat het verhoor plaatsvindt door middel van videovergaderen, indien het voor de persoon in

kwestie niet mogelijk of wenselijk is persoonlijk te verschijnen op het grondgebied van de verzoekende Partij. De Partijen kunnen overeenkomen dat het verhoor wordt uitgevoerd door een gerechtelijke autoriteit van de verzoekende Partij en wordt bijgewoond door een gerechtelijke autoriteit van de aangezochte Partij.

14 Wederzijdse rechtshulp kan worden geweigerd:

- a. indien het verzoek niet in overeenstemming met dit artikel is gedaan;
- b. indien de aangezochte Partij uitvoering van het verzoek schadelijk acht voor haar soevereiniteit, veiligheid, openbare orde of andere vitale belangen;
- c. indien het de autoriteiten van de aangezochte Partij krachtens haar nationale recht verboden zou zijn de verzochte actie uit te voeren ten behoeve van een vergelijkbaar strafbaar feit, indien het onder hun eigen rechtsmacht zou worden onderworpen aan onderzoek, vervolging of een gerechtelijke procedure;
- d. indien het verzoek betrekking heeft op een misdrijf waarvoor de maximumstraf in de aangezochte Partij minder dan twee jaar gevangenisstraf of een andere vorm van vrijheidsbeneming is, of indien, naar het oordeel van de aangezochte Partij, het verlenen van de hulp een onevenredige belasting zou vormen van haar middelen ten opzichte van de ernst van het misdrijf; of
- e. indien honoreren van het verzoek in strijd zou zijn met het rechtsstelsel van de aangezochte Partij ter zake van wederzijdse rechtshulp.

15 Elke weigering van wederzijdse rechtshulp wordt met redenen omkleed.

16 De Partijen weigeren niet wederzijdse rechtshulp ingevolge dit artikel te verlenen op grond van het bankgeheim.

17 De Partijen mogen een verzoek om wederzijdse rechtshulp niet afwijzen uitsluitend op grond van het feit dat het strafbare feit geacht wordt tevens fiscale aangelegenheden te omvatten.

18 De Partijen mogen weigeren wederzijdse rechtshulp ingevolge dit artikel te verlenen op grond van het ontbreken van dubbele strafbaarstelling. De aangezochte Partij kan evenwel, indien zij dit passend acht, rechtshulp verlenen in de door haar te bepalen mate, ongeacht of de handeling een strafbaar feit zou opleveren volgens het nationale recht van de aangezochte Partij.

19 De aangezochte Partij voert het verzoek om wederzijdse rechtshulp zo spoedig mogelijk uit en houdt zoveel mogelijk rekening met eventuele uiterste termijnen die door de verzoekende Partij zijn vermeld en die, bij voorkeur in het verzoek, met redenen zijn omkleed. De aangezochte Partij antwoordt op redelijke verzoeken van de verzoekende Partij om informatie over de voortgang van de behandeling van het verzoek. De verzoekende Partij stelt de aangezochte Partij onverwijld in kennis indien de verzochte rechtshulp niet langer nodig is.

20 De wederzijdse rechtshulp kan door de aangezochte Partij worden uitgesteld op grond van het feit dat een lopend onderzoek, vervolging of gerechtelijke procedure hierdoor wordt doorkruist.

21 Alvorens een verzoek ingevolge het veertiende lid te weigeren of de uitvoering ervan uit te stellen ingevolge het twintigste lid van dit artikel, overlegt de aangezochte Partij met de verzoekende Partij teneinde te overwegen of rechtshulp kan worden verleend onder de door haar nodig geachte voorwaarden en bepalingen. Indien de verzoekende Partij rechtshulp aanvaardt onder die voorwaarden, dient zij daaraan te voldoen.

22 De gewone kosten voor de uitvoering van een verzoek worden gedragen door de aangezochte Partij, tenzij anders is overeengekomen door de betrokken Partijen. Indien met de uitvoering van het verzoek aanzienlijke kosten of kosten van buitengewone aard zijn of zullen zijn gemoeid, plegen de Partijen overleg om de voorwaarden en omstandigheden te bepalen waaronder het verzoek zal worden uitgevoerd, alsmede de wijze waarop de kosten worden gedragen.

23 In het geval van een verzoek:

- a. verstrekt de aangezochte Partij de verzoekende Partij afschriften van overheidsdossiers, -documenten of -informatie waarover zij beschikt die krachtens haar nationale wet toegankelijk zijn voor het algemene publiek; en
- b. kan de aangezochte Partij, naar eigen oordeel, aan de verzoekende Partij volledige of delen van of onder door haar passend geachte voorwaarden, afschriften van overheidsdossiers, -documenten of -informatie waarover zij beschikt verstrekken die krachtens haar nationale recht niet toegankelijk zijn voor het algemene publiek.

24 De Partijen overwegen, indien nodig, de mogelijkheid van het aangaan van bilaterale of multilaterale overeenkomsten of regelingen die dienstig kunnen zijn voor, praktische uitvoering geven aan of bevorderlijk zijn voor de bepalingen van dit artikel.

Artikel 30. Uitlevering

1 Dit artikel is van toepassing op de strafbare feiten die zijn vastgesteld in overeenstemming met artikel 14 van dit Protocol indien:

- a. de persoon die het voorwerp is van het verzoek om uitlevering zich bevindt op het grondgebied van de aangezochte Partij;
- b. het feit waarvoor om uitlevering wordt verzocht strafbaar is volgens het nationale recht van zowel de verzoekende als de aangezochte Partij; en

- c. op het feit een maximum gevangenisstraf of een andere vorm van vrijheidsbeneming van ten minste vier jaar, zwaardere straffen of kortere straffen staan die de betrokken Partijen zijn overeengekomen krachtens bilaterale en multilaterale verdragen of andere internationale overeenkomsten.
- 2 Elk van de strafbare feiten waarop dit artikel van toepassing is wordt geacht te zijn opgenomen als een uitleveringsdelict in elk tussen de Partijen bestaand uitleveringsverdrag. De Partijen verplichten zich ertoe deze strafbare feiten op te nemen als uitleveringsdelicten in elk uitleveringsverdrag dat tussen hen wordt gesloten.
- 3 Indien een Partij die uitlevering afhankelijk stelt van het bestaan van een verdrag, een verzoek om uitlevering ontvangt van een andere Partij waarmee zij geen uitleveringsverdrag heeft gesloten, kan zij dit Protocol beschouwen als de rechtsgrondslag voor uitlevering wegens de strafbare feiten waarop dit artikel van toepassing is.
- 4 Partijen die uitlevering niet afhankelijk stellen van het bestaan van een verdrag erkennen onderling de strafbare feiten waarop dit artikel van toepassing is als uitleveringsdelicten.
- 5 Uitlevering is onderworpen aan de voorwaarden voorzien in het nationale recht van de aangezochte Partij of in toepasselijke uitleveringsverdragen, met inbegrip van, onder andere, voorwaarden met betrekking tot de straf die minimaal vereist is voor uitlevering en de gronden waarop de aangezochte Partij uitlevering kan weigeren.
- 6 De Partijen trachten met inachtneming van hun nationale recht uitleveringsprocedures te bespoedigen en de vereisten betreffende de bewijsvoering in dergelijke procedures te vereenvoudigen ten aanzien van elk strafbaar feit waarop dit artikel van toepassing is.
- 7 Een Partij op het grondgebied waarvan een mogelijke dader wordt aangetroffen, is, indien zij een dergelijke persoon uitsluitend op grond van het feit dat hij of zij haar onderdaan is niet uitlevert vanwege een strafbaar feit waarop dit artikel van toepassing is, verplicht op verzoek van de om uitlevering verzoekende Partij de zaak zonder onnodige vertraging voor te leggen aan haar bevoegde autoriteiten ten behoeve van vervolging. Die autoriteiten nemen hun besluit en voeren hun procedures op dezelfde wijze uit als in het geval van andere ernstige strafbare feiten van soortgelijke aard ingevolge het nationale recht van die Partij. De betrokken Partijen werken met elkaar samen, in het bijzonder op het gebied van procedures en bewijsvoering, teneinde de doelmatigheid van de vervolging te waarborgen.
- 8 Wanneer het een Partij op grond van haar nationale recht alleen is toegestaan een onderdaan uit te leveren of op andere wijze over te leveren op voorwaarde dat deze wordt teruggezonden naar die Partij om de straf te ondergaan die is opgelegd als gevolg van het proces of de procedure waarvoor de uitlevering of overgave van de persoon werd verzocht, en deze Partij en de Partij die verzoekt om uitlevering van de persoon instemmen met deze mogelijkheid en andere voorwaarden die zij gepast achten, is een dergelijke voorwaardelijke uitlevering of overgave voldoende voor ontheffing van de in het zevende lid omschreven verplichting.
- 9 Indien uitlevering, waarom wordt verzocht ten behoeve van de tenuitvoerlegging van een vonnis, wordt geweigerd omdat de gezochte persoon onderdaan is van de aangezochte Partij, neemt de aangezochte Partij, indien haar nationale recht dat toestaat en overeenkomstig de vereisten van dat recht, op verzoek van de verzoekende Partij de tenuitvoerlegging van het vonnis dat is gewezen krachtens het nationale recht van de verzoekende Partij, of van het resterende deel daarvan in overweging.
- 10 Elke persoon ten aanzien van wie procedures worden gevoerd in verband met een van de strafbare feiten waarop dit artikel van toepassing is, wordt een eerlijke behandeling in alle fasen van het proces verzekerd, met inbegrip van het genot van alle rechten en waarborgen die zijn voorzien in het nationale recht van de Partij op het grondgebied waarvan die persoon zich bevindt.
- 11 Niets in dit Protocol mag zo worden uitgelegd dat het een verplichting tot uitlevering zou inhouden indien de aangezochte Partij ernstige redenen heeft om aan te nemen dat het verzoek om uitlevering is gedaan met de bedoeling een persoon te vervolgen of te straffen op grond van zijn geslacht, ras, godsdienst, nationaliteit, etnische afkomst of politieke overtuiging of dat inwilliging van het verzoek de positie van die persoon om een van deze redenen ongunstig zou kunnen beïnvloeden.
- 12 De Partijen mogen een verzoek om uitlevering niet afwijzen uitsluitend op grond van het feit dat het strafbare feit geacht wordt tevens fiscale aangelegenheden te omvatten.
- 13 Alvorens uitlevering te weigeren, overlegt de aangezochte Partij indien nodig met de verzoekende Partij teneinde haar ruimschoots in de gelegenheid te stellen haar opvattingen te presenteren en informatie te verstrekken ter staving van haar beweringen.
- 14 De Partijen streven ernaar bilaterale en multilaterale overeenkomsten of regelingen te sluiten om uitlevering mogelijk te maken of de doeltreffendheid ervan te verhogen. Indien de Partijen gebonden zijn door een bestaand verdrag of intergouvernementele regeling, zijn de overeenkomstige bepalingen van dat verdrag of die intergouvernementele regeling van toepassing, tenzij de Partijen ermee instemmen in plaats daarvan het eerste tot en met het dertiende lid toe te passen.

Artikel 31. Maatregelen om uitlevering te verzekeren

- 1 Met inachtneming van haar nationale recht en uitleveringsverdragen kan de aangezochte Partij, nadat zij zich ervan heeft vergewist dat de omstandigheden dit rechtvaardigen en dringend zijn en op verzoek van de verzoekende Partij, een persoon om wiens uitlevering wordt verzocht en die zich op haar

grondgebied bevindt in hechtenis nemen of andere passende maatregelen nemen om zijn of haar aanwezigheid bij de uitleveringsprocedure te waarborgen.

2 Maatregelen genomen in overeenstemming met het eerste lid worden overeenkomstig het nationale recht onverwijld gemeld aan de verzoekende Partij.

3 Eenieder tegen wie de in het eerste lid genoemde maatregelen worden genomen heeft het recht:

- a. zich onverwijld in verbinding te stellen met de dichtstbijzijnde daarvoor in aanmerking komende vertegenwoordiger van de Staat waarvan hij onderdaan is of, indien het een staatloze betreft, de Staat waarin hij zijn gewone verblijfplaats heeft; en
- b. te worden bezocht door een vertegenwoordiger van die Staat.

DEEL VI. VERSLAGLEGGING

Artikel 32. Verslaglegging en uitwisseling van informatie

1 Elke Partij dient bij de Vergadering van de Partijen via het Secretariaat van het Verdrag periodiek verslagen in met betrekking tot de uitvoering van dit Protocol.

2 De vorm en inhoud van deze door alle Partijen in te dienen verslagen worden door de Vergadering van de Partijen vastgesteld. Deze verslagen maken deel uit van het reguliere rapportage-instrument van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging.

3 De inhoud van de periodieke verslagen bedoeld in het eerste lid wordt bepaald met inachtneming van onder andere:

- a. informatie met betrekking tot de wettelijke, uitvoerende, bestuurlijke of andere maatregelen die ten behoeve van de uitvoering van dit Protocol zijn genomen;
- b. naargelang van het geval informatie met betrekking tot beperkingen of obstakels bij de uitvoering van dit Protocol en met betrekking tot de maatregelen die zijn genomen om deze obstakels te overwinnen;
- c. naargelang van het geval informatie over geleverde, ontvangen, of gevraagde financiële en technische hulp voor activiteiten met betrekking tot het uitbannen van de illegale handel in tabaksproducten; en
- d. de informatie omschreven in artikel 20.

In de gevallen waarin relevante gegevens reeds verzameld zijn als onderdeel van het verslagleggingsmechanisme van de Conferentie van de Partijen, worden deze activiteiten niet herhaald door de Vergadering van de Partijen.

4 Overeenkomstig de artikelen 33 en 36 overweegt de Vergadering van de Partijen het treffen van regelingen om ontwikkelingslanden die Partij zijn en Partijen met een overgangseconomie op verzoek te helpen bij de nakoming van hun verplichtingen uit hoofde van dit artikel.

5 De verslaglegging van informatie uit hoofde van deze artikelen is onderworpen aan het nationale recht met betrekking tot vertrouwelijkheid en privacy. De Partijen zorgen op een door hen onderling overeengekomen wijze voor de bescherming van vertrouwelijke informatie waarvan verslag wordt gedaan en die wordt uitgewisseld.

DEEL VII. INSTITUTIONELE REGELINGEN EN FINANCIËLE MIDDELEN

Artikel 33. Vergadering van de partijen

1 Hierbij wordt een Vergadering van de Partijen ingesteld. Het Secretariaat van het Verdrag roept de eerste zitting van de Vergadering van de Partijen bijeen, onmiddellijk voorafgaand aan of onmiddellijk na de eerste gewone zitting van de Conferentie van de Partijen na de inwerkingtreding van dit Protocol.

2 Het Secretariaat van het Verdrag roept de volgende gewone zittingen van de Vergadering van de Partijen bijeen, onmiddellijk voorafgaand aan of onmiddellijk na de gewone zittingen van de Conferentie van de Partijen.

3 Buitengewone zittingen van de Vergadering van de Partijen kunnen op ieder ander tijdstip worden gehouden, indien de Vergadering zulks noodzakelijk acht of op schriftelijk verzoek van een Partij, op voorwaarde dat dit verzoek binnen zes maanden nadat het door het Secretariaat van het Verdrag aan de Partijen is medegedeeld, door ten minste een derde van de Partijen wordt gesteund.

4 Het reglement van orde en de financiële regels van de Conferentie van de Partijen bij het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging zijn, mutatis mutandis, van overeenkomstige toepassing op de Vergadering van de Partijen, tenzij de Vergadering van de Partijen anders besluit.

5 De Vergadering van de Partijen evalueert de uitvoering van het Protocol regelmatig en neemt de besluiten die nodig zijn om de effectieve uitvoering ervan te bevorderen.

6 De Vergadering van de Partijen besluit over de schaal en het mechanisme voor de vastgestelde vrijwillige bijdragen van de Partijen bij het Protocol ten behoeve van het functioneren van dit Protocol alsmede andere mogelijke middelen voor de uitvoering ervan.

7 Tijdens elke gewone zitting neemt de Vergadering van de Partijen bij consensus een begroting en werkplan aan voor de financiële periode tot de volgende gewone zitting, die los staan van de begroting en het werkplan van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging.

Artikel 34. Secretariaat

1 Het Secretariaat van het Verdrag fungeert als Secretariaat van dit Protocol.

- 2 De taken van het Secretariaat van het Verdrag ten behoeve van zijn rol als Secretariaat van dit Protocol zijn:
- a. regelingen treffen voor zittingen van de Vergadering van de Partijen en eventuele hulporganen, alsmede werkgroepen en andere organen die worden ingesteld door de Vergadering van de Partijen en deze voorzien van de nodige diensten;
 - b. ontvangen, analyseren, doorzenden en verschaffen van feedback aan de betrokken Partijen waar nodig en aan de Vergadering van de Partijen over verslagen die het heeft ontvangen uit hoofde van dit Protocol en het vergemakkelijken van de uitwisseling van informatie tussen de Partijen;
 - c. het op verzoek verschaffen van ondersteuning aan de Partijen, vooral aan ontwikkelingslanden die Partij zijn en Partijen met een overgangseconomie, bij het samenstellen, communiceren en uitwisselen van informatie, zoals vereist in overeenstemming met de bepalingen van dit Protocol, en hulp bij het identificeren van beschikbare middelen om het uitvoeren van de verplichtingen op grond van dit Protocol mogelijk te maken;
 - d. het opstellen van verslagen over zijn activiteiten op grond van dit Protocol onder begeleiding van en voor indiening bij de Vergadering van de Partijen;
 - e. onder begeleiding van de Vergadering van de Partijen zorg dragen voor de nodige coördinatie met de bevoegde internationale en regionale intergouvernementele organisaties en andere instanties;
 - f. onder begeleiding van de Vergadering van de Partijen, de administratieve of contractuele regelingen aangaan die nodig kunnen zijn voor het doelmatig verrichten van zijn taken als Secretariaat van dit Protocol;
 - g. het ontvangen en beoordelen van aanvragen van intergouvernementele en niet-gouvernementele organisaties die geaccrediteerd willen worden als waarnemer bij de Vergadering van de Partijen en daarbij controleren of zij niet gelieerd zijn aan de tabaksindustrie, en het ter overweging voorleggen van beoordeelde aanvragen aan de Vergadering van de Partijen; en
 - h. het verrichten van de andere in dit Protocol omschreven of nog door de Vergadering van de Partijen vast te stellen secretariaats taken en andere taken.

Artikel 35. Verhouding tussen de vergadering van de partijen en intergouvernementele organisaties

Teneinde de technische en financiële medewerking te kunnen verlenen voor het bereiken van het doel van dit Protocol, kan de Vergadering van de Partijen verzoeken om de medewerking van deskundige internationale en regionale intergouvernementele organisaties, met inbegrip van financiële en ontwikkelingsorganisaties.

Artikel 36. Financiële middelen

- 1 De Partijen erkennen de belangrijke rol van financiële middelen bij het verwezenlijken van het doel van dit Protocol en onderkennen het belang van artikel 26 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging bij het verwezenlijken van de doelen van het Verdrag.
- 2 Elke Partij verschaft financiële ondersteuning ten behoeve van haar nationale activiteiten gericht op het bereiken van het doel van dit Protocol, in overeenstemming met haar nationale plannen, prioriteiten en programma's.
- 3 Naargelang van het geval bevorderen de Partijen het gebruik van bilaterale, regionale, subregionale en andere multilaterale kanalen om te voorzien in financiering ter versterking van de capaciteit van ontwikkelingslanden die Partij zijn en Partijen met een overgangseconomie, teneinde te voldoen aan de doelen van dit Protocol.
- 4 Onverminderd artikel 18 worden de Partijen aangemoedigd om, met inachtneming van hun nationale recht en beleid, in voorkomende gevallen de in beslag genomen opbrengsten uit de illegale handel in tabak, tabaksproducten en productieapparatuur te gebruiken ter verwezenlijking van de doelen vervat in dit Protocol.
- 5 Partijen die vertegenwoordigd zijn in relevante regionale en internationale intergouvernementele organisaties, en financiële en ontwikkelingsorganisaties, moedigen deze organisaties aan financiële hulp te bieden aan ontwikkelingslanden die Partij zijn en aan Partijen met een overgangseconomie, teneinde hen te helpen bij het nakomen van hun verplichtingen uit hoofde van dit Protocol, zonder beperking van de rechten tot participatie binnen deze organisaties.
- 6 De Partijen komen overeen dat:
 - a. teneinde Partijen te helpen bij het nakomen van hun verplichtingen uit hoofde van dit Protocol, alle relevante potentiële en bestaande middelen die beschikbaar zijn voor activiteiten met betrekking tot de doelen van dit Protocol gemobiliseerd en gebruikt dienen te worden ten gunste van alle Partijen, in het bijzonder voor ontwikkelingslanden die Partij zijn en Partijen met een overgangseconomie; en
 - b. het Secretariaat van het Verdrag ontwikkelingslanden die Partij zijn en Partijen met een overgangseconomie op verzoek adviseert met betrekking tot beschikbare financieringsbronnen om het uitvoeren van hun verplichtingen uit hoofde van dit Protocol te vergemakkelijken.
- 7 De Partijen kunnen eisen dat de tabaksindustrie alle kosten draagt die verband houden met de verplichtingen van een Partij teneinde de doelen van dit Protocol te verwezenlijken, in overeenstemming met artikel 5, derde lid, van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging.
- 8 De Partijen trachten met inachtneming van hun nationale recht zelfstandige financiering voor de tenuitvoerlegging van het protocol te realiseren, onder meer door het heffen van belastingen en andere

toeslagen op tabaksproducten.

DEEL VIII. BESLECHTING VAN GESCHILLEN

Artikel 37. Beslechting van geschillen

Op de beslechting van geschillen tussen Partijen met betrekking tot de interpretatie of toepassing van dit Protocol is artikel 27 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging van toepassing.

DEEL IX. ONTWIKKELING VAN HET PROTOCOL

Artikel 38. Wijzigingen van dit Protocol

- 1 Elke Partij kan wijzigingen van dit Protocol voorstellen.
- 2 Wijzigingen van dit Protocol worden bestudeerd en aangenomen door de Vergadering van de Partijen. Het Secretariaat van het Verdrag doet de tekst van een voorgestelde wijziging van dit Protocol ten minste zes maanden vóór de bijeenkomst waarop zij ter aanneming wordt voorgesteld aan de Partijen toekomen. Het Secretariaat van het Verdrag zendt voorgestelde wijzigingen tevens toe aan de ondertekenaars van dit Protocol en ter kennisgeving aan de Depositaris.
- 3 De Partijen stellen alles in het werk om consensus te bereiken over elke voorgestelde wijziging van dit Protocol. Indien alle pogingen tot consensus te komen mislukken en er geen overeenstemming wordt bereikt, wordt de wijziging in laatste instantie aangenomen met een meerderheid van drie vierde van de aanwezige Partijen die hun stem uitbrengen. Voor de toepassing van dit artikel wordt onder aanwezige Partijen die hun stem uitbrengen verstaan, Partijen die aanwezig zijn en een voor- of tegenstem uitbrengen. Aangenomen wijzigingen worden door het Secretariaat van het Verdrag toegezonden aan de Depositaris, die deze ter aanvaarding toezendt aan alle Partijen.
- 4 Akten van aanvaarding betreffende een wijziging worden nedergelegd bij de Depositaris. Een in overeenstemming met het derde lid aangenomen wijziging treedt voor de Partijen die deze hebben aanvaard in werking op de negentigste dag na de datum van ontvangst door de Depositaris van een akte van aanvaarding van ten minste twee derde van de Partijen.
- 5 Een wijziging treedt voor elke andere Partij in werking negentig dagen na de datum waarop die Partij haar akte van aanvaarding betreffende de bedoelde wijziging heeft nedergelegd bij de Depositaris.

Artikel 39. Aanneming en wijziging van bijlagen bij dit Protocol

- 1 Elke Partij kan voorstellen doen voor een bijlage bij dit Protocol en kan wijzigingen van bijlagen bij dit Protocol voorstellen.
- 2 Bijlagen worden beperkt tot lijsten, formuleren en andere beschrijvingen die betrekking hebben op procedurele, wetenschappelijke, technische of administratieve aangelegenheden.
- 3 Bijlagen bij dit Protocol en de wijzigingen daarvan worden voorgesteld, aangenomen en van kracht in overeenstemming met de in artikel 38 vervatte procedure.

DEEL X. SLOTBEPALINGEN

Artikel 40. Voorbehouden

Bij dit Protocol kan geen enkel voorbehoud worden gemaakt.

Artikel 41. Opzegging

- 1 Na het verstrijken van een termijn van twee jaar te rekenen vanaf de datum waarop dit Protocol voor een Partij in werking is getreden, kan die Partij het Protocol opzeggen door middel van een schriftelijke kennisgeving aan de Depositaris.
- 2 De opzegging wordt van kracht een jaar na de datum waarop de Depositaris de kennisgeving van opzegging heeft ontvangen of op een latere datum vermeld in de kennisgeving.
- 3 Een Partij die het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging opzegt, wordt geacht tevens dit Protocol op te zeggen, met ingang van de datum van de opzegging van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging.

Artikel 42. Stemrecht

- 1 Behoudens het bepaalde in het tweede lid, heeft elke Partij bij dit Protocol één stem.
- 2 Regionale organisaties voor economische integratie beschikken ter zake van binnen hun bevoegdheid vallende aangelegenheden over een aantal stemmen dat gelijk is aan het aantal van hun lidstaten die Partij zijn bij het Protocol. Bedoelde organisaties oefenen hun stemrecht niet uit indien een van hun lidstaten zijn stemrecht uitoefent, en omgekeerd.

Artikel 43. Ondertekening

Het Protocol staat van 10 tot en met 11 januari 2013 voor alle Partijen bij het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging open voor ondertekening op het hoofdkantoor van de Wereldgezondheidsorganisatie in Genève en daarna op het hoofdkantoor van de Verenigde Naties in New York tot 9 januari 2014.

Artikel 44. Bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring, formele bevestiging of toetreding

- 1 Dit Protocol behoeft bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring of toetreding door Staten en formele bevestiging of toetreding door regionale organisaties voor economische integratie die partij zijn bij het

WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging. Het staat open voor toetreding vanaf de eerste dag na de datum waarop dit Protocol niet langer kan worden ondertekend. De akten van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring, formele bevestiging of toetreding worden nedergelegd bij de Depositaris.

- 2 Een regionale organisatie voor economische integratie die Partij wordt zonder dat één van haar lidstaten Partij is, is gebonden aan alle verplichtingen uit hoofde van dit Protocol. Wanneer één of meer lidstaten van een dergelijke organisatie Partij zijn, besluiten de organisatie en haar lidstaten over hun onderscheiden verantwoordelijkheden met betrekking tot de nakoming van hun verplichtingen uit hoofde van dit Protocol. In dergelijke gevallen zijn de organisatie en haar lidstaten niet gerechtigd de uit dit Protocol voortvloeiende rechten gelijktijdig uit te oefenen.
- 3 Regionale organisaties voor economische integratie verklaren in hun akte met betrekking tot formele bevestiging of in hun akte van toetreding, de reikwijdte van hun bevoegdheid ten aanzien van de in dit Protocol geregelde aangelegenheden. Deze organisaties doen tevens kennisgeving aan de Depositaris, die op zijn beurt de Partijen in kennis stelt, van belangrijke wijzigingen betreffende de omvang van hun bevoegdheid.

Artikel 45. Inwerkingtreding

- 1 Dit Protocol treedt in werking negentig dagen na de datum van de nederlegging van de veertigste akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring, formele bevestiging of toetreding bij de Depositaris.
- 2 Voor elke Partij bij het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging die dit Protocol bekrachtigt, aanvaardt, goedkeurt of formeel bevestigt, dan wel ertoe toetreedt, nadat aan de in het eerste lid genoemde voorwaarden voor inwerkingtreding is voldaan, treedt dit Protocol in werking negentig dagen na de datum van nederlegging van de akte van bekrachtiging, aanvaarding, goedkeuring, toetreding of formele bevestiging.
- 3 Voor de toepassing van dit artikel wordt een door een regionale organisatie voor economische integratie nedergelegde akte niet meegeteld naast de door haar lidstaten nedergelegde akten.

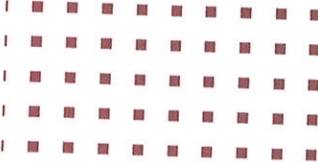
Artikel 46. Depositaris

De Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties is Depositaris van dit Protocol.

Artikel 47. Authentieke teksten

Het oorspronkelijke exemplaar van dit Protocol, waarvan de Arabische, de Chinese, de Engelse, de Franse, de Russische en de Spaanse tekst gelijkelijk authentiek zijn, wordt nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties.

-
1. De Partijen kunnen voor dit doel waar mogelijk verwijzingen naar het Geharmoniseerd systeem inzake de omschrijving en de codering van goederen van de Werelddouaneorganisatie bijvoegen.⁴
 2. Waar relevant verwijst „nationale” tevens naar regionale organisaties voor economische integratie.⁴
 3. Veilige uitwisseling van informatie tussen twee Partijen is bestand tegen onderschepping en manipulatie (vervalsing). Met andere woorden, die informatie die uitgewisseld wordt tussen de twee Partijen kan niet gelezen of gewijzigd worden door een derde.⁴

The Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products is the first protocol to the WHO Framework Convention on Tobacco Control (WHO FCTC). It was developed in response to the growing international illicit trade in tobacco products, which poses a serious threat to public health by increasing the accessibility and affordability of tobacco products, thus fuelling the tobacco epidemic and undermining tobacco control policies. The illicit trade also causes substantial losses in government revenues, and at the same time contributes to the funding of transnational criminal activities. The objective of the Protocol is the elimination of all forms of illicit trade in tobacco products, in accordance with the terms of Article 15 of the WHO FCTC, by requiring Parties to take measures to control the supply chain of tobacco products effectively and to cooperate internationally on a wide range of matters.

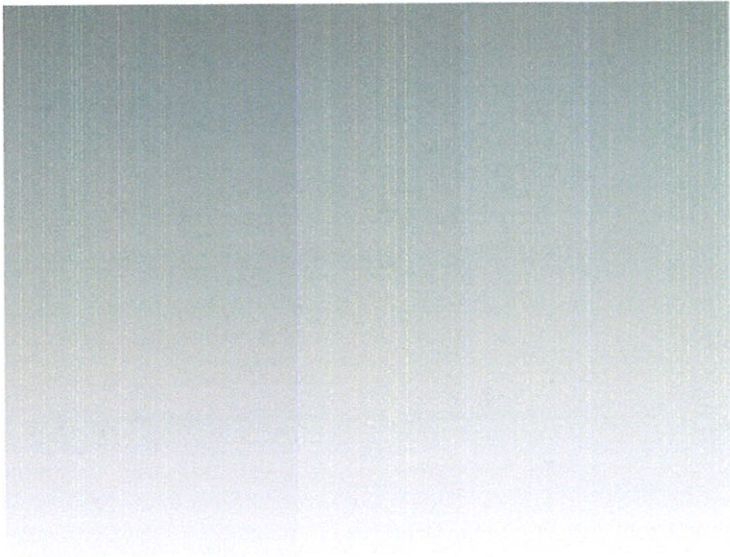
Convention Secretariat
WHO Framework Convention on Tobacco Control

World Health Organization
Avenue Appia 20, 1211 Geneva 27, Switzerland
Tel: +4122 791 5043 - Fax: +4122 791 5830
Email: fctcsecretariat@who.int
Web: www.who.int/fctc

ISBN 9 789241 505246

9 789241 505246

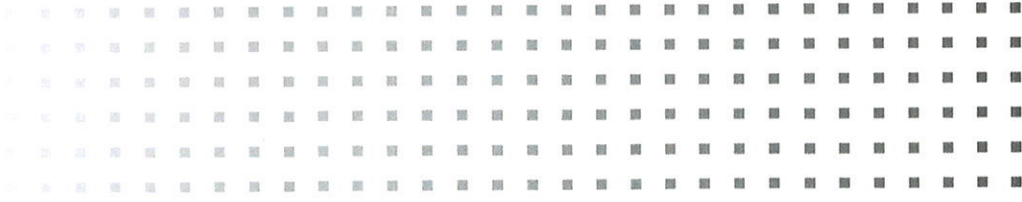
PROTOCOL

TO ELIMINATE ILLICIT TRADE
IN TOBACCO PRODUCTS

F C T C

WHO FRAMEWORK CONVENTION
ON TOBACCO CONTROL

WHO Library Cataloguing-in-Publication Data :

Protocol to eliminate illicit trade in tobacco products.

1.Tobacco. 2.Commerce – legislation and jurisprudence. 3.Tobacco industry – legislation. 4. Marketing. 5.Government regulation. 6.Licensure. 7.International cooperation. I.World Health Organization. II.WHO Framework Convention for Tobacco Control.

ISBN 978 92 4 150524 6

(NLM classification: HD 9130.6)

© World Health Organization 2013

All rights reserved. Publications of the World Health Organization are available on the WHO web site (www.who.int) or can be purchased from WHO Press, World Health Organization, 20 Avenue Appia, 1211 Geneva 27, Switzerland (tel.: +41 22 791 3264; fax: +41 22 791 4857; e-mail: bookorders@who.int).

Requests for permission to reproduce or translate WHO publications –whether for sale or for non-commercial distribution– should be addressed to WHO Press through the WHO web site (www.who.int/about/licensing/copyright_form/en/index.html).

The designations employed and the presentation of the material in this publication do not imply the expression of any opinion whatsoever on the part of the World Health Organization concerning the legal status of any country, territory, city or area or of its authorities, or concerning the delimitation of its frontiers or boundaries. Dotted lines on maps represent approximate border lines for which there may not yet be full agreement.

The mention of specific companies or of certain manufacturers' products does not imply that they are endorsed or recommended by the World Health Organization in preference to others of a similar nature that are not mentioned. Errors and omissions excepted, the names of proprietary products are distinguished by initial capital letters.

All reasonable precautions have been taken by the World Health Organization to verify the information contained in this publication. However, the published material is being distributed without warranty of any kind, either expressed or implied. The responsibility for the interpretation and use of the material lies with the reader. In no event shall the World Health Organization be liable for damages arising from its use.

Printed by the WHO Document Production Services, Geneva, Switzerland.

Table of Contents

Foreword	1
Text of the Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products	
Preamble	3
PART I: INTRODUCTION	
Article 1 Use of terms	6
Article 2 Relationship between this Protocol and other agreements and legal instruments	8
Article 3 Objective	8
PART II: GENERAL OBLIGATIONS	
Article 4 General obligations	9
Article 5 Protection of personal data	10
PART III: SUPPLY CHAIN CONTROL	
Article 6 Licence, equivalent approval or control system	11
Article 7 Due diligence	13
Article 8 Tracking and tracing	15
Article 9 Record-keeping	17
Article 10 Security and preventive measures	19
Article 11 Sale by Internet, telecommunication or any other evolving technology	20
Article 12 Free zones and international transit	20
Article 13 Duty free sales	21
PART IV: OFFENCES	
Article 14 Unlawful conduct including criminal offences	22
Article 15 Liability of legal persons	24
Article 16 Prosecutions and sanctions	24
Article 17 Seizure payments	25
Article 18 Disposal or destruction	25
Article 19 Special investigative techniques	25
PART V: INTERNATIONAL COOPERATION	
Article 20 General information sharing	27
Article 21 Enforcement information sharing	27

Article 22	Information sharing: confidentiality and protection of information	28
Article 23	Assistance and cooperation: training, technical assistance and cooperation in scientific, technical and technological matters	28
Article 24	Assistance and cooperation: investigation and prosecution of offences	29
Article 25	Protection of sovereignty	29
Article 26	Jurisdiction	30
Article 27	Law enforcement cooperation	31
Article 28	Mutual administrative assistance	32
Article 29	Mutual legal assistance	33
Article 30	Extradition	37
Article 31	Measures to ensure extradition	40
 PART VI: REPORTING		
Article 32	Reporting and exchange of information	41
 PART VII: INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS AND FINANCIAL RESOURCES		
Article 33	Meeting of the Parties	42
Article 34	Secretariat	43
Article 35	Relations between the Meeting of the Parties and intergovernmental organizations	44
Article 36	Financial resources	44
 PART VIII: SETTLEMENT OF DISPUTES		
Article 37	Settlement of disputes	46
 PART IX: DEVELOPMENT OF THE PROTOCOL		
Article 38	Amendments to this Protocol	46
Article 39	Adoption and amendment of annexes to this Protocol	47
 PART X: FINAL PROVISIONS		
Article 40	Reservations	48
Article 41	Withdrawal	48
Article 42	Right to vote	48
Article 43	Signature	49
Article 44	Ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession	49
Article 45	Entry into force	50
Article 46	Depositary	50
Article 47	Authentic texts	50

Annex 1:	Decision FCTC/COP5(1) – Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products	52
Annex 2:	History of the negotiations of the Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products	53
Annex 3:	Article 15 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control (<i>Illicit trade in tobacco products</i>)	56
Annex 4:	Article 33 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control (<i>Protocols</i>)	58

FOREWORD

The Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products is the first protocol to the WHO Framework Convention on Tobacco Control (WHO FCTC), and a new international treaty in its own right. It was adopted by consensus on 12 November 2012 at the fifth session of the Conference of the Parties (COP) to the WHO FCTC (Seoul, Republic of Korea, 12–17 November 2012). The Protocol builds upon and complements Article 15 of the WHO FCTC, which addresses means of countering illicit trade in tobacco products, a key aspect of a comprehensive tobacco control policy.

The Protocol was developed in response to the growing international illicit trade in tobacco products, which poses a serious threat to public health. Illicit trade increases the accessibility and affordability of tobacco products, thus fuelling the tobacco epidemic and undermining tobacco control policies. It also causes substantial losses in government revenues, and at the same time contributes to the funding of transnational criminal activities.

The objective of the Protocol is the elimination of all forms of illicit trade in tobacco products, in accordance with the terms of Article 15 of the WHO FCTC.

The Protocol, in particular, aims to secure the supply chain of tobacco products – measures widely considered to be the “heart” of the Protocol. It requires the establishment of a global tracking and tracing regime within five years of entry into force of the Protocol, comprising national and/or regional tracking and tracing systems and a global information sharing point located in the Convention Secretariat. Other provisions to ensure control of the supply chain cover licensing, due diligence, record keeping, and security and preventive measures, as well as measures in relation to Internet- and telecommunication-based sales, duty free sales, and free zones and international transit.

The Protocol also covers important matters concerning offences, with provisions on liability, prosecutions and sanctions, seizure payments and special investigative techniques, as well as the disposal and destruction of confiscated products. Another key group of substantive articles addresses the issue of international cooperation, such as measures on information sharing, technical and law enforcement cooperation, protection of sovereignty, jurisdiction, mutual legal and administrative assistance, and extradition.

The Protocol establishes the reporting obligations of the Parties, linked to the reporting system of the WHO FCTC, as well as the financial and institutional arrangements necessary for its implementation. The Protocol stipulates that the

Meeting of the Parties shall be the governing body of the Protocol, and that the Convention Secretariat shall also be the Secretariat of the Protocol.

The Protocol was opened for signature on 10 January 2013 at WHO Headquarters in Geneva. More than 50 Parties participated in this event, during which 12 Parties, representing all six regions, signed the Protocol. The Protocol then remained open for signature at United Nations Headquarters in New York until 9 January 2014. The Secretary-General of the United Nations is the Depositary for the Protocol (Article 46).

Any Party to the WHO FCTC may become a Party to the Protocol. The Protocol shall enter into force on the 90th day following the deposit of the 40th instrument of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession with the Depositary.

The development and adoption of the Protocol is the result of close cooperation between the Parties and multiple sectors of government, demonstrating how a unified stand on a public health subject can benefit important government objectives on health and beyond. Continued intersectoral and international collaboration, including cooperation with relevant international organizations, as called for in the Protocol, will be crucial to its successful implementation.

The Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products is a milestone in strengthening global action against tobacco and is a new legal instrument in public health. It supplements the WHO FCTC with a comprehensive tool to counter and eventually eliminate illicit trade in tobacco products and to strengthen legal dimensions for international health cooperation.

Dr Haik Nikogosian
Head, Convention Secretariat

Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products

PREAMBLE

The Parties to this Protocol,

Considering that on 21 May 2003, the Fifty-sixth World Health Assembly adopted by consensus the WHO Framework Convention on Tobacco Control, which came into force on 27 February 2005;

Recognizing that the WHO Framework Convention on Tobacco Control is one of the United Nations' most rapidly ratified treaties and a fundamental tool for attaining the objectives of the World Health Organization;

Recalling the Preamble to the Constitution of the World Health Organization, which states that the enjoyment of the highest attainable standard of health as a fundamental right of every human being without distinction of race, religion, political belief, economic or social condition;

Determined also to give priority to their right to protect public health;

Deeply concerned that the illicit trade in tobacco products is contributing to the spread of the tobacco epidemic, which is a global problem with serious consequences for public health that calls for effective, appropriate and comprehensive domestic and international responses;

Recognizing further that illicit trade in tobacco products undermines price and tax measures designed to strengthen tobacco control and thereby increases the accessibility and affordability of tobacco products;

Seriously concerned by the adverse effects that the increase in accessibility and affordability of illicitly traded tobacco products has on public health and the well-being, in particular of young people, the poor and other vulnerable groups;

Seriously concerned about the disproportionate economic and social implications of illicit trade in tobacco products on developing countries and countries with economies in transition;

Aware of the need to develop scientific, technical and institutional capacity to plan and implement appropriate national, regional and international measures to eliminate all forms of illicit trade in tobacco products;

Acknowledging that access to resources and relevant technologies is of great importance for enhancing the ability of Parties, particularly in developing countries and countries with economies in transition, to eliminate all forms of illicit trade in tobacco products;

Acknowledging also that, although free zones are established to facilitate legal trade, they have been used to facilitate the globalization of illicit trade in tobacco products, both in relation to the illicit transit of smuggled products and in the manufacture of illicit tobacco products;

Recognizing also that illicit trade in tobacco products undermines the economies of Parties and adversely affects their stability and security;

Also aware that illicit trade in tobacco products generates financial profits that are used to fund transnational criminal activity, which interferes with government objectives;

Recognizing that the illicit trade in tobacco products undermines health objectives, imposes additional strain on health systems and causes losses of revenue to the economies of the Parties;

Mindful of Article 5.3 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control in which Parties agree that in setting and implementing their public health policies with respect to tobacco control, Parties shall act to protect these policies from commercial and other vested interests of the tobacco industry in accordance with national law;

Emphasizing the need to be alert to any efforts by the tobacco industry to undermine or subvert strategies to combat illicit trade in tobacco products and the need to be informed of activities of the tobacco industry that have a negative impact on strategies to combat illicit trade in tobacco products;

Mindful of Article 6.2 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control, which encourages Parties to prohibit or restrict, as appropriate, sales to and/or importation by international travellers of tax- and duty-free tobacco products;

Recognizing in addition that tobacco and tobacco products in international transit and transshipment find a channel for illicit trade;

Taking into account that effective action to prevent and combat illicit trade in tobacco products requires a comprehensive international approach to, and close cooperation on, all aspects of illicit trade, including, as appropriate, illicit trade in tobacco, tobacco products and manufacturing equipment;

Recalling and emphasizing the importance of other relevant international agreements such as the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, the United Nations Convention against Corruption and the United Nations Convention against Illicit Traffic in Narcotic Drugs and Psychotropic Substances and the obligation that Parties to these Conventions have to apply, as appropriate, the relevant provisions of these Conventions to illicit trade in tobacco, tobacco products and manufacturing equipment and *encouraging* those Parties that have not yet become Parties to these agreements to consider doing so;

Recognizing the need to build enhanced cooperation between the Convention Secretariat of the WHO Framework Convention on Tobacco Control and the United Nations Office on Drugs and Crime, the World Customs Organization and other bodies, as appropriate;

Recalling Article 15 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control, in which Parties recognize, inter alia, that the elimination of all forms of illicit trade in tobacco products, including smuggling and illicit manufacturing, is an essential component of tobacco control;

Considering that this Protocol does not seek to address issues concerning intellectual property rights; and

Convinced that supplementing the WHO Framework Convention on Tobacco Control by a comprehensive protocol will be a powerful, effective means to counter illicit trade in tobacco products and its grave consequences,

Hereby agree as follows:

PART I: INTRODUCTION

ARTICLE 1

Use of terms

1. "Brokering" means acting as an agent for others, as in negotiating contracts, purchases, or sales in return for a fee or commission.
2. "Cigarette" means a roll of cut tobacco for smoking, enclosed in cigarette paper. This excludes specific regional products such as bidis, ang hoon, or other similar products which can be wrapped in paper or leaves. For the purpose of Article 8, "cigarette" also includes fine cut "roll your own" tobacco for the purposes of making a cigarette.
3. "Confiscation", which includes forfeiture where applicable, means the permanent deprivation of property by order of a court or other competent authority.
4. "Controlled delivery" means the technique of allowing illicit or suspect consignments to pass out of, through or into the territory of one or more States, with the knowledge and under the supervision of their competent authorities, with a view to the investigation of an offence and the identification of persons involved in the commission of the offence.
5. "Free zone" means a part of the territory of a Party where any goods introduced are generally regarded, in so far as import duties and taxes are concerned, as being outside the Customs territory.
6. "Illicit trade" means any practice or conduct prohibited by law and which relates to production, shipment, receipt, possession, distribution, sale or purchase, including any practice or conduct intended to facilitate such activity.
7. "Licence" means permission from a competent authority following submission of the requisite application or other documentation to the competent authority.
8. (a) "Manufacturing equipment" means machinery which is designed, or adapted, to be used solely for the manufacture of tobacco products and is integral to the manufacturing process.¹

¹ Parties may include reference to the Harmonized Commodity Description and Coding System of the World Customs Organization for this purpose, wherever applicable.

- (b) "Any part thereof" in the context of manufacturing equipment means any identifiable part which is unique to manufacturing equipment used in the manufacture of tobacco products.
9. "Party" means, unless the context indicates otherwise, a Party to this Protocol.
10. "Personal data" means any information relating to an identified or identifiable natural person.
11. "Regional economic integration organization" means an organization that is composed of several sovereign states, and to which its Member States have transferred competence over a range of matters, including the authority to make decisions binding on its Member States in respect of those matters.²
12. The "supply chain" covers the manufacture of tobacco products and manufacturing equipment; and import or export of tobacco products and manufacturing equipment; and may be extended, where relevant, to one or more of the following activities when so decided by a Party:
- (a) retailing of tobacco products;
 - (b) growing of tobacco, except for traditional small-scale growers, farmers and producers;
 - (c) transporting commercial quantities of tobacco products or manufacturing equipment; and
 - (d) wholesaling, brokering, warehousing or distribution of tobacco and tobacco products or manufacturing equipment.
13. "Tobacco products" means products entirely or partly made of the leaf tobacco as raw material, which are manufactured to be used for smoking, sucking, chewing or snuffing.
14. "Tracking and tracing" means systematic monitoring and re-creation by competent authorities or any other person acting on their behalf of the route or movement taken by items through the supply chain, as outlined in Article 8.

² Where appropriate, national or domestic will refer equally to regional economic integration organizations.

ARTICLE 2

Relationship between this protocol and other agreements and legal instruments

1. The provisions of the WHO Framework Convention on Tobacco Control that apply to its protocols shall apply to this Protocol.
2. Parties that have entered into the types of agreements mentioned in Article 2 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control shall communicate such agreements to the Meeting of the Parties through the Convention Secretariat.
3. Nothing in this Protocol shall affect the rights and obligations of any Party pursuant to any other international convention, treaty or international agreement in force for that Party that it deems to be more conducive to the achievement of the elimination of illicit trade in tobacco products.
4. Nothing in this Protocol shall affect other rights, obligations and responsibilities of Parties under international law, including the United Nations Convention against Transnational Organized Crime.

ARTICLE 3

Objective

The objective of this Protocol is to eliminate all forms of illicit trade in tobacco products, in accordance with the terms of Article 15 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control.

PART II: GENERAL OBLIGATIONS

ARTICLE 4

General obligations

1. In addition to the provisions of Article 5 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control, Parties shall:
 - (a) adopt and implement effective measures to control or regulate the supply chain of goods covered by this Protocol in order to prevent, deter, detect, investigate and prosecute illicit trade in such goods and shall cooperate with one another to this end;
 - (b) take any necessary measures in accordance with their national law to increase the effectiveness of their competent authorities and services, including customs and police responsible for preventing, deterring, detecting, investigating, prosecuting and eliminating all forms of illicit trade in goods covered by this Protocol;
 - (c) adopt effective measures for facilitating or obtaining technical assistance and financial support, capacity building and international cooperation in order to achieve the objectives of this Protocol and ensure the availability to, and secure exchange with, the competent authorities of information to be exchanged under this Protocol;
 - (d) cooperate closely with one another, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, in order to enhance the effectiveness of law enforcement action to combat the unlawful conduct including criminal offences established in accordance with Article 14 of this Protocol;
 - (e) cooperate and communicate, as appropriate, with relevant regional and international intergovernmental organizations in the secure³ exchange of information covered by this Protocol in order to promote the effective implementation of this Protocol; and
 - (f) within the means and resources at their disposal, cooperate to raise financial resources for the effective implementation of this Protocol through bilateral and multilateral funding mechanisms.

³ A secure exchange of information between two parties is resistant to interception and tampering (falsification). In other words, the information exchanged between the two parties cannot be read or modified by a third party.

2. In implementing their obligations under this Protocol, Parties shall ensure the maximum possible transparency with respect to any interactions they may have with the tobacco industry.

ARTICLE 5

Protection of personal data

Parties shall protect personal data of individuals regardless of nationality or residence, subject to national law, taking into consideration international standards regarding the protection of personal data, when implementing this Protocol.

PART III: SUPPLY CHAIN CONTROL

ARTICLE 6

Licence, equivalent approval or control system

1. To achieve the objectives of the WHO Framework Convention on Tobacco Control and with a view to eliminating illicit trade in tobacco products and manufacturing equipment, each Party shall prohibit the conduct of any of the following activities by any natural or legal person except pursuant to a licence or equivalent approval (hereafter "licence") granted, or control system implemented, by a competent authority in accordance with national law:
 - (a) manufacture of tobacco products and manufacturing equipment; and
 - (b) import or export of tobacco products and manufacturing equipment.
2. Each Party shall endeavour to license, to the extent considered appropriate, and when the following activities are not prohibited by national law, any natural or legal person engaged in:
 - (a) retailing of tobacco products;
 - (b) growing of tobacco, except for traditional small-scale growers, farmers and producers;
 - (c) transporting commercial quantities of tobacco products or manufacturing equipment; and
 - (d) wholesaling, brokering, warehousing or distribution of tobacco and tobacco products or manufacturing equipment.
3. With a view to ensuring an effective licensing system, each Party shall:
 - (a) establish or designate a competent authority or authorities to issue, renew, suspend, revoke and/or cancel licences, subject to the provisions of this Protocol, and in accordance with its national law, to conduct the activities specified in paragraph 1;
 - (b) require that each application for a licence contains all the requisite information about the applicant, which should include, where applicable:
 - (i) where the applicant is a natural person, information regarding his or her identity, including full name, trade name, business registration number (if any), applicable tax registration numbers (if any) and any other information to allow identification to take place;

- (ii) when the applicant is a legal person, information regarding its identity, including full legal name, trade name, business registration number, date and place of incorporation, location of corporate headquarters and principal place of business, applicable tax registration numbers, copies of articles of incorporation or equivalent documents, its corporate affiliates, names of its directors and of any designated legal representatives, including any other information to allow identification to take place;
 - (iii) precise business location of the manufacturing unit(s), warehouse location and production capacity of the business run by the applicant;
 - (iv) details of the tobacco products and manufacturing equipment covered by the application, such as product description, name, registered trade mark if any, design, brand, model or make and serial number of the manufacturing equipment;
 - (v) description of where manufacturing equipment will be installed and used;
 - (vi) documentation or a declaration regarding any criminal records;
 - (vii) complete identification of the bank accounts intended to be used in the relevant transactions and other relevant payment details; and
 - (viii) a description of the intended use and intended market of sale of the tobacco products, with particular attention to ensuring that tobacco product production or supply is commensurate with reasonably anticipated demand;
- (c) monitor and collect, where applicable, any licence fees that may be levied and consider using them in effective administration and enforcement of the licensing system or for public health or any other related activity in accordance with national law;
 - (d) take appropriate measures to prevent, detect and investigate any irregular or fraudulent practices in the operation of the licensing system;
 - (e) undertake measures such as periodic review, renewal, inspection or audit of licences where appropriate;
 - (f) establish, where appropriate, a time frame for expiration of licences and subsequent requisite reapplication or updating of application information;

- (g) oblige any licensed natural or legal person to inform the competent authority in advance of any change of location of their business or any significant change in information relevant to the activities as licensed;
 - (h) oblige any licensed natural or legal person to inform the competent authority, for appropriate action, of any acquisition or disposal of manufacturing equipment; and
 - (i) ensure that the destruction of any such manufacturing equipment or any part thereof, shall take place under the supervision of the competent authority.
4. Each Party shall ensure that no licence shall be assigned and/or transferred without receipt from the proposed licensee of the appropriate information contained in paragraph 3, and without prior approval from the competent authority.
5. Five years following the entry into force of this Protocol, the Meeting of the Parties shall ensure at its next session that evidence-based research is conducted to ascertain whether any key inputs exist that are essential to the manufacture of tobacco products, are identifiable and can be subject to an effective control mechanism. On the basis of such research, the Meeting of the Parties shall consider appropriate action.

ARTICLE 7

Due diligence

1. Each Party shall require, consistent with its national law and the objectives of the WHO Framework Convention on Tobacco Control, that all natural and legal persons engaged in the supply chain of tobacco, tobacco products and manufacturing equipment:
- (a) conduct due diligence before the commencement of and during the course of, a business relationship;
 - (b) monitor the sales to their customers to ensure that the quantities are commensurate with the demand for such products within the intended market of sale or use; and
 - (c) report to the competent authorities any evidence that the customer is engaged in activities in contravention of its obligations arising from this Protocol.
2. Due diligence pursuant to paragraph 1 shall, as appropriate, consistent with its national law and the objectives of the WHO Framework Convention on

Tobacco Control, include, inter alia, requirements for customer identification, such as obtaining and updating information relating to the following:

- (a) establishing that the natural or legal person holds a licence in accordance with Article 6;
 - (b) when the customer is a natural person, information regarding his or her identity, including full name, trade name, business registration number (if any), applicable tax registration numbers (if any) and verification of his or her official identification;
 - (c) when the customer is a legal person, information regarding its identity, including full name, trade name, business registration number, date and place of incorporation, location of corporate headquarters and principal place of business, applicable tax registration numbers, copies of articles of incorporation or equivalent documents, its corporate affiliates, names of its directors and any designated legal representatives, including the representatives' names and verification of their official identification;
 - (d) a description of the intended use and intended market of sale of tobacco, tobacco products or manufacturing equipment; and
 - (e) a description of the location where manufacturing equipment will be installed and used.
3. Due diligence pursuant to paragraph 1 may include requirements for customer identification, such as obtaining and updating information relating to the following:
 - (a) documentation or a declaration regarding any criminal records; and
 - (b) identification of the bank accounts intended to be used in transactions.
4. Each Party shall, on the basis of the information reported in paragraph 1(c), take all necessary measures to ensure compliance with the obligations arising from this Protocol, which may include the designation of a customer within the jurisdiction of the Party to become a blocked customer as defined by national law.

ARTICLE 8

Tracking and tracing

1. For the purposes of further securing the supply chain and to assist in the investigation of illicit trade in tobacco products, the Parties agree to establish within five years of entry into force of this Protocol a global tracking and tracing regime, comprising national and/or regional tracking and tracing systems and a global information-sharing focal point located at the Convention Secretariat of the WHO Framework Convention on Tobacco Control and accessible to all Parties, enabling Parties to make enquiries and receive relevant information.
2. Each Party shall establish, in accordance with this Article, a tracking and tracing system, controlled by the Party for all tobacco products that are manufactured in or imported onto its territory taking into account their own national or regional specific needs and available best practice.
3. With a view to enabling effective tracking and tracing, each Party shall require that unique, secure and non-removable identification markings (hereafter called unique identification markings), such as codes or stamps, are affixed to or form part of all unit packets and packages and any outside packaging of cigarettes within a period of five years and other tobacco products within a period of ten years of entry into force of this Protocol for that Party.
- 4.1 Each Party shall, for purposes of paragraph 3, as part of the global tracking and tracing regime, require that the following information be available, either directly or accessible by means of a link, to assist Parties in determining the origin of tobacco products, the point of diversion where applicable, and to monitor and control the movement of tobacco products and their legal status:
 - (a) date and location of manufacture;
 - (b) manufacturing facility;
 - (c) machine used to manufacture tobacco products;
 - (d) production shift or time of manufacture;
 - (e) the name, invoice, order number and payment records of the first customer who is not affiliated with the manufacturer;
 - (f) the intended market of retail sale;
 - (g) product description;
 - (h) any warehousing and shipping;

- (i) the identity of any known subsequent purchaser; and
 - (j) the intended shipment route, the shipment date, shipment destination, point of departure and consignee.
- 4.2 The information in subparagraphs (a), (b), (g) and where available (f), shall form part of the unique identification markings.
- 4.3 Where the information in subparagraph (f) is not available at the time of marking, Parties shall require the inclusion of such information in accordance with Article 15.2(a) of the WHO Framework Convention on Tobacco Control.
- 5. Each Party shall require, within the time limits specified in this Article, that the information set out in paragraph 4 is recorded, at the time of production, or at the time of first shipment by any manufacturer or at the time of import onto its territory.
- 6. Each Party shall ensure that the information recorded under paragraph 5 is accessible by that Party by means of a link with the unique identification markings required under paragraphs 3 and 4.
- 7. Each Party shall ensure that the information recorded in accordance with paragraph 5, as well as the unique identification markings rendering such information accessible in accordance with paragraph 6 shall be included in a format established or authorized by the Party and its competent authorities.
- 8. Each Party shall ensure that the information recorded under paragraph 5 is accessible to the global information-sharing focal point on request, subject to paragraph 9, through a standard electronic secure interface with its national and/or regional central point. The global information-sharing focal point shall compile a list of the competent authorities of Parties and make the list available to all Parties.
- 9. Each Party or the competent authority shall:
 - (a) have access to the information outlined in paragraph 4 in a timely manner by making a query to the global information-sharing focal point;
 - (b) request such information only where it is necessary for the purpose of detection or investigation of illicit trade in tobacco products;
 - (c) not unreasonably withhold information;
 - (d) answer the information requests in relation to paragraph 4, in accordance with its national law; and

- (e) protect and treat as confidential, as mutually agreed, any information that is exchanged.
10. Each Party shall require the further development and expansion of the scope of the applicable tracking and tracing system up to the point that all duties, relevant taxes, and where appropriate, other obligations have been discharged at the point of manufacture, import or release from customs or excise control.
 11. Parties shall cooperate with each other and with competent international organizations, as mutually agreed, in sharing and developing best practices for tracking and tracing systems including:
 - (a) facilitation of the development, transfer and acquisition of improved tracking and tracing technology, including knowledge, skills, capacity and expertise;
 - (b) support for training and capacity-building programmes for Parties that express such a need; and
 - (c) further development of the technology to mark and scan unit packets and packages of tobacco products to make accessible the information listed in paragraph 4.
 12. Obligations assigned to a Party shall not be performed by or delegated to the tobacco industry.
 13. Each Party shall ensure that its competent authorities, in participating in the tracking and tracing regime, interact with the tobacco industry and those representing the interests of the tobacco industry only to the extent strictly necessary in the implementation of this Article.
 14. Each Party may require the tobacco industry to bear any costs associated with that Party's obligations under this Article.

ARTICLE 9

Record-keeping

1. Each Party shall require, as appropriate, that all natural and legal persons engaged in the supply chain of tobacco, tobacco products and manufacturing equipment maintain complete and accurate records of all relevant transactions. Such records must allow for the full accountability of materials used in the production of their tobacco products.

2. Each Party shall, as appropriate, require persons licensed in accordance with Article 6 to provide, on request, the following information to the competent authorities:
 - (a) general information on market volumes, trends, forecasts and other relevant information; and
 - (b) the quantities of tobacco products and manufacturing equipment in the licensee's possession, custody or control kept in stock, in tax and customs warehouses under the regime of transit or transshipment or duty suspension as of the date of the request.
3. With respect to tobacco products and manufacturing equipment sold or manufactured on the territory of the Party for export, or subject to duty-suspended movement in transit or transshipment on the territory of the Party, each Party shall, as appropriate, require that persons licensed in accordance with Article 6, provide, on request, to the competent authorities in the country of departure (electronically, where the infrastructure exists) at the time of departure from their control with the following information:
 - (a) the date of shipment from the last point of physical control of the products;
 - (b) the details concerning the products shipped (including brand, amount, warehouse);
 - (c) the intended shipping routes and destination;
 - (d) the identity of the natural or legal person(s) to whom the products are being shipped;
 - (e) the mode of transportation, including the identity of the transporter;
 - (f) the expected date of arrival of the shipment at the intended shipping destination; and
 - (g) intended market of retail sale or use.
4. If feasible, each Party shall require that retailers and tobacco growers, except for traditional growers working on a non-commercial basis, maintain complete and accurate records of all relevant transactions in which they engage, in accordance with its national law.
5. For the purposes of implementing paragraph 1, each Party shall adopt effective legislative, executive, administrative or other measures to require that all records are:
 - (a) maintained for a period of at least four years;

- (b) made available to the competent authorities; and
 - (c) maintained in a format, as required by the competent authorities.
- 6. Each Party shall, as appropriate and subject to national law, establish a system for sharing details contained in all records kept in accordance with this Article with other Parties.
- 7. Parties shall endeavour to cooperate, with each other and with competent international organizations, in progressively sharing and developing improved systems for record-keeping.

ARTICLE 10

Security and preventive measures

1. Each Party shall, where appropriate, consistent with its national law and the objectives of the WHO Framework Convention on Tobacco Control, require that all natural and legal persons subject to Article 6 take the necessary measures to prevent the diversion of tobacco products into illicit trade channels, including, inter alia:
 - (a) reporting to the competent authorities:
 - (i) the cross-border transfer of cash in amounts stipulated in national law or of cross-border payments in kind; and
 - (ii) all "suspicious transactions"; and
 - (b) supplying tobacco products or manufacturing equipment only in amounts commensurate with the demand for such products within the intended market of retail sale or use.
2. Each Party shall, where appropriate, consistent with its national law and the objectives of the WHO Framework Convention on Tobacco Control, require that payments for transactions carried out by natural or legal persons subject to Article 6 be allowed only in the currency and in the same amount as the invoice, and only through legal modes of payment from financial institutions located on the territory of the intended market and shall not be operated through any other alternative remittance system.
3. A Party may require that payments carried out by natural or legal persons subject to Article 6 for materials used for the manufacture of tobacco products in its jurisdiction be allowed only in the currency and in the same amount as the invoice, and only through legal modes of payment from financial

institutions located on the territory of the intended market and shall not be operated through any other alternative remittance system.

4. Each Party shall ensure that any contravention of the requirements of this Article is subject to appropriate criminal, civil or administrative procedures and effective, proportionate and dissuasive sanctions including, as appropriate, suspension or cancellation of a licence.

ARTICLE 11

Sale by Internet, telecommunication or any other evolving technology

1. Each Party shall require that all legal and natural persons engaged in any transaction with regard to tobacco products through Internet-, telecommunication- or any other evolving technology-based modes of sale comply with all relevant obligations covered by this Protocol.
2. Each Party shall consider banning retail sales of tobacco products through Internet-, telecommunication- or any other evolving technology-based modes of sale.

ARTICLE 12

Free zones and international transit

1. Each Party shall, within three years of the entry into force of this Protocol for that Party, implement effective controls on all manufacturing of, and transactions in, tobacco and tobacco products, in free zones, by use of all relevant measures as provided in this Protocol.
2. In addition, the intermingling of tobacco products with non-tobacco products in a single container or any other such similar transportation unit at the time of removal from free zones shall be prohibited.
3. Each Party shall, in accordance with national law, adopt and apply control and verification measures to the international transit or transshipment, within its territory, of tobacco products and manufacturing equipment in conformity with the provisions of this Protocol in order to prevent illicit trade in such products.

ARTICLE 13

Duty free sales

1. Each Party shall implement effective measures to subject any duty free sales to all relevant provisions of this Protocol, taking into consideration Article 6 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control.
2. No later than five years following the entry into force of this Protocol, the Meeting of the Parties shall ensure at its next session that evidence-based research is conducted to ascertain the extent of illicit trade in tobacco products related to duty free sales of such products. On the basis of such research, the Meeting of the Parties shall consider appropriate further action.

PART IV: OFFENCES

ARTICLE 14

Unlawful conduct including criminal offences

1. Each Party shall adopt, subject to the basic principles of its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to establish all of the following conduct as unlawful under its domestic law:
 - (a) manufacturing, wholesaling, brokering, selling, transporting, distributing, storing, shipping, importing or exporting tobacco, tobacco products or manufacturing equipment contrary to the provisions of this Protocol;
 - (b)
 - (i) manufacturing, wholesaling, brokering, selling, transporting, distributing, storing, shipping, importing or exporting tobacco, tobacco products or manufacturing equipment without the payment of applicable duties, taxes and other levies or without bearing applicable fiscal stamps, unique identification markings, or any other required markings or labels;
 - (ii) any other acts of smuggling or attempted smuggling of tobacco, tobacco products or manufacturing equipment not covered by paragraph (b)(i);
 - (c)
 - (i) any other form of illicit manufacture of tobacco, tobacco products or manufacturing equipment, or tobacco packaging bearing false fiscal stamps, unique identification markings, or any other required markings or labels;
 - (ii) wholesaling, brokering, selling, transporting, distributing, storing, shipping, importing or exporting of illicitly manufactured tobacco, illicit tobacco products, products bearing false fiscal stamps and/or other required markings or labels, or illicit manufacturing equipment;
 - (d) mixing of tobacco products with non-tobacco products during progression through the supply chain, for the purpose of concealing or disguising tobacco products;
 - (e) intermingling of tobacco products with non-tobacco products in contravention of Article 12.2 of this Protocol;
 - (f) using Internet-, telecommunication- or any other evolving technology-based modes of sale of tobacco products in contravention of this Protocol;

- (g) obtaining, by a person licensed in accordance with Article 6, tobacco, tobacco products or manufacturing equipment from a person who should be, but is not, licensed in accordance with Article 6;
 - (h) obstructing any public officer or an authorized officer in the performance of duties relating to the prevention, deterrence, detection, investigation or elimination of illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment;
 - (i) (i) making any material statement that is false, misleading or incomplete, or failing to provide any required information to any public officer or an authorized officer in the performance of duties relating to the prevention, deterrence, detection, investigation or elimination of illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment and when not contrary to the right against self incrimination;
 - (ii) misdeclaring on official forms the description, quantity or value of tobacco, tobacco products or manufacturing equipment or any other information specified in the protocol to:
 - (a) evade the payment of applicable duties, taxes and other levies, or
 - (b) prejudice any control measures for the prevention, deterrence, detection, investigation or elimination of illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment;
 - (iii) failing to create or maintain records covered by this Protocol or maintaining false records; and
 - (j) laundering of proceeds of unlawful conduct established as a criminal offence under paragraph 2.
2. Each Party shall, subject to the basic principles of its domestic law, determine which of the unlawful conduct set out in paragraph 1 or any other conduct related to illicit trade in tobacco, tobacco products and manufacturing equipment contrary to the provisions of this Protocol shall be criminal offences and adopt legislative and other measures as may be necessary to give effect to such determination.
3. Each Party shall notify the Secretariat of this Protocol which of the unlawful conduct set out in paragraphs 1 and 2 that Party has determined to be a criminal offence in accordance with paragraph 2, and shall furnish to the Secretariat copies of its laws, or a description thereof, that give effect to paragraph 2, and of any subsequent changes to such laws.

4. In order to enhance international cooperation in combatting the criminal offences related to illicit trade in tobacco, tobacco products and manufacturing equipment, Parties are encouraged to review their national laws regarding money laundering, mutual legal assistance and extradition, having regard to relevant international conventions to which they are Parties, to ensure that they are effective in the enforcement of the provisions of this Protocol.

ARTICLE 15

Liability of legal persons

1. Each Party shall adopt such measures as may be necessary, consistent with its legal principles, to establish the liability of legal persons for the unlawful conduct including criminal offences established in accordance with Article 14 of this Protocol.
2. Subject to the legal principles of each Party, the liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.
3. Such liability shall be without prejudice to the liability of the natural persons who have engaged in the unlawful conduct or committed the criminal offences established in accordance with national laws and regulations and Article 14 of this Protocol.

ARTICLE 16

Prosecutions and sanctions

1. Each Party shall adopt such measures as may be necessary, in accordance with national law, to ensure that natural and legal persons held liable for the unlawful conduct including criminal offences established in accordance with Article 14 are subjected to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions, including monetary sanctions.
2. Each Party shall endeavour to ensure that any discretionary legal powers under its domestic law relating to the prosecution of persons for the unlawful conduct, including criminal offences established in accordance with Article 14, are exercised to maximize the effectiveness of law enforcement measures in respect of such unlawful conduct including criminal offences, and with due regard to the need to deter the commission of such unlawful conduct including offences.

3. Nothing contained in this Protocol shall affect the principle that the description of the unlawful conduct including criminal offences established in accordance with this Protocol and of the applicable legal defences or other legal principles controlling the lawfulness of conduct is reserved to the domestic law of a Party and that such unlawful conduct including criminal offences shall be prosecuted and sanctioned in accordance with that law.

ARTICLE 17

Seizure payments

Parties should, in accordance with their domestic law, consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to authorize competent authorities to levy an amount proportionate to lost taxes and duties from the producer, manufacturer, distributor, importer or exporter of seized tobacco, tobacco products and/or manufacturing equipment.

ARTICLE 18

Disposal or destruction

All confiscated tobacco, tobacco products and manufacturing equipment shall be destroyed, using environmentally friendly methods to the greatest extent possible, or disposed of in accordance with national law.

ARTICLE 19

Special investigative techniques

1. If permitted by the basic principles of its domestic legal system, each Party shall, within its possibilities and under the conditions prescribed by its domestic law, take the necessary measures to allow for the appropriate use of controlled delivery and, where it deems it appropriate, for the use of other special investigative techniques, such as electronic or other forms of surveillance and undercover operations, by its competent authorities on its territory for the purpose of effectively combating illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment.
2. For the purpose of investigating the criminal offences established in accordance with Article 14, Parties are encouraged to conclude, when necessary, appropriate bilateral or multilateral agreements or arrangements for using the techniques referred to in paragraph 1 in the context of cooperation at the international level.

3. In the absence of an agreement or arrangement as set forth in paragraph 2, decisions to use such special investigative techniques at the international level shall be made on a case-by-case basis and may, when necessary, take into consideration financial arrangements and understandings with respect to the exercise of jurisdiction by the Parties concerned.
4. Parties recognize the importance of, and need for, international cooperation and assistance in this area and shall cooperate, with each other and with international organizations, in developing capacity to achieve the goals of this Article.

PART V: INTERNATIONAL COOPERATION

ARTICLE 20

General information sharing

1. Parties shall, for the purpose of achieving the objectives of this Protocol, report, as part of the WHO Framework Convention on Tobacco Control reporting instrument relevant information, subject to domestic law, and where appropriate, inter alia, on matters such as:
 - (a) in aggregate form, details of seizures of tobacco, tobacco products or manufacturing equipment, quantity, value of seizures, product descriptions, dates and places of manufacture; and taxes evaded;
 - (b) import, export, transit, tax-paid and duty-free sales and quantity or value of production of tobacco, tobacco products or manufacturing equipment;
 - (c) trends, concealment methods and modi operandi used in illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment; and
 - (d) any other relevant information, as agreed by the Parties.
2. Parties shall cooperate with each other and with competent international organizations to build the capacity of Parties to collect and exchange information.
3. Parties shall deem the said information to be confidential and for the use of Parties only, unless otherwise stated by the transmitting Party.

ARTICLE 21

Enforcement information sharing

1. Parties shall, subject to domestic law or any applicable international treaties, where appropriate, exchange, on their own initiative or on the request of a Party that provides due justification that such information is necessary for the purpose of detection or investigation of illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment, the following information:
 - (a) records of licensing for the natural and legal persons concerned;
 - (b) information for identification, monitoring and prosecution of natural or legal persons involved in illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment;

- (c) records of investigations and prosecutions;
 - (d) records of payment for import, export or duty-free sales of tobacco, tobacco products or manufacturing equipment; and
 - (e) details of seizures of tobacco, tobacco products or manufacturing equipment (including case reference information where appropriate, quantity, value of seizure, product description, entities involved, date and place of manufacture) and *modi operandi* (including means of transport, concealment, routing and detection).
2. Information received from Parties under this Article shall be used exclusively to meet the objectives of this Protocol. Parties may specify that such information may not be passed on without the agreement of the Party which provided the information.

ARTICLE 22

Information sharing: confidentiality and protection of information

1. Each Party shall designate the competent national authorities to which data referred to in Articles 20, 21 and 24 are supplied and notify Parties of such designation through the Convention Secretariat.
2. The exchange of information under this Protocol shall be subject to domestic law regarding confidentiality and privacy. Parties shall protect, as mutually agreed, any confidential information that is exchanged.

ARTICLE 23

Assistance and cooperation: training, technical assistance and cooperation in scientific, technical and technological matters

1. Parties shall cooperate, with each other and/or through competent international and regional organizations in providing training, technical assistance and cooperation in scientific, technical and technological matters, in order to achieve the objectives of this Protocol, as mutually agreed. Such assistance may include the transfer of expertise or appropriate technology in the areas of information gathering, law enforcement, tracking and tracing, information management, protection of personal data, interdiction, electronic surveillance, forensic analysis, mutual legal assistance and extradition.

2. Parties may, as appropriate, enter into bilateral, multilateral or any other agreements or arrangements in order to promote training, technical assistance and cooperation in scientific, technical and technological matters taking into account the needs of developing-country Parties and Parties with economies in transition.
3. Parties shall cooperate, as appropriate, to develop and research the possibilities of identifying the exact geographical origin of seized tobacco and tobacco products.

ARTICLE 24

Assistance and cooperation: investigation and prosecution of offences

1. Parties shall, in accordance with their domestic law, take all necessary measures, where appropriate, to strengthen cooperation by multilateral, regional or bilateral arrangements for the prevention, detection, investigation, prosecution and punishment of natural or legal persons engaged in illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment.
2. Each Party shall ensure that administrative, regulatory, law enforcement and other authorities dedicated to combating illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment (including, where permitted under domestic law, judicial authorities) cooperate and exchange relevant information at national and international levels within the conditions prescribed by its domestic law.

ARTICLE 25

Protection of sovereignty

1. Parties shall carry out their obligations under this Protocol in a manner consistent with the principles of sovereign equality and territorial integrity of States and that of non-intervention in the domestic affairs of other States.
2. Nothing in this Protocol entitles a Party to undertake in the territory of another State the exercise of jurisdiction and performance of functions that are reserved exclusively for the authorities of that other State by its domestic law.

ARTICLE 26

Jurisdiction

1. Each Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the criminal offences established in accordance with Article 14 when:
 - (a) the offence is committed in the territory of that Party; or
 - (b) the offence is committed on board a vessel that is flying the flag of that Party or an aircraft that is registered under the laws of that Party at the time that the offence is committed.
2. Subject to Article 25, a Party may also establish its jurisdiction over any such criminal offence when:
 - (a) the offence is committed against that Party;
 - (b) the offence is committed by a national of that Party or a stateless person who has his or her habitual residence on its territory; or
 - (c) the offence is one of those established in accordance with Article 14 and is committed outside its territory with a view to the commission of an offence established in accordance with Article 14 within its territory.
3. For the purposes of Article 30, each Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the criminal offences established in accordance with Article 14 when the alleged offender is present on its territory and it does not extradite such person solely on the ground that he or she is one of its nationals.
4. Each Party may also adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the criminal offences established in accordance with Article 14 when the alleged offender is present on its territory and it does not extradite him or her.
5. If a Party exercising its jurisdiction under paragraph 1 or 2 has been notified, or has otherwise learnt, that one or more other Parties are conducting an investigation, prosecution or judicial proceeding in respect of the same conduct, the competent authorities of those Parties shall, as appropriate, consult one another with a view to coordinating their actions.
6. Without prejudice to norms of general international law, this Protocol does not exclude the exercise of any criminal jurisdiction established by a Party in accordance with its domestic law.

ARTICLE 27

Law enforcement cooperation

1. Each Party shall adopt, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, effective measures to:
 - (a) enhance and, where necessary, establish channels of communication between the competent authorities, agencies and services in order to facilitate the secure and rapid exchange of information concerning all aspects of the criminal offences established in accordance with Article 14;
 - (b) ensure effective cooperation among the competent authorities, agencies, customs, police and other law enforcement agencies;
 - (c) cooperate with other Parties in conducting enquiries in specific cases with respect to criminal offences established in accordance with Article 14 concerning:
 - (i) the identity, whereabouts and activities of persons suspected of involvement in such offences or the location of other persons concerned;
 - (ii) the movement of proceeds of crime or property derived from the commission of such offences; and
 - (iii) the movement of property, equipment or other instrumentalities used or intended for use in the commission of such offences;
 - (d) provide, when appropriate, necessary items or quantities of substances for analytical or investigative purposes;
 - (e) facilitate effective coordination among its competent authorities, agencies and services and promote the exchange of personnel and other experts, including, subject to bilateral agreements or arrangements between the Parties concerned, the posting of liaison officers;
 - (f) exchange relevant information with other Parties on specific means and methods used by natural or legal persons in committing such offences, including, where applicable, routes and conveyances and the use of false identities, altered or false documents or other means of concealing their activities; and
 - (g) exchange relevant information and coordinate administrative and other measures taken as appropriate for the purpose of early identification of the criminal offences established in accordance with Article 14.

2. With a view to giving effect to this Protocol, Parties shall consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on direct cooperation between their law enforcement agencies and, where such agreements or arrangements already exist, amending them accordingly. In the absence of such agreements or arrangements between the Parties concerned, the Parties may consider this Protocol as the basis for mutual law enforcement cooperation in respect of the offences covered by this Protocol. Whenever appropriate, Parties shall make full use of agreements or arrangements, including international or regional organizations, to enhance the cooperation between their law enforcement agencies.
3. Parties shall endeavour to cooperate within their means to respond to transnational illicit trade of tobacco products committed through the use of modern technology.

ARTICLE 28

Mutual administrative assistance

Consistent with their respective domestic legal and administrative systems, Parties shall provide each other, either on request or on their own initiative, with information to ensure proper application of customs and other relevant law in the prevention, detection, investigation, prosecution and combating of illicit trade in tobacco, tobacco products or manufacturing equipment. The Parties shall deem the said information to be confidential and for restricted use, unless otherwise stated by the transmitting Party. Such information may include:

- (a) new customs and other enforcement techniques of demonstrated effectiveness;
- (b) new trends, means or methods of engaging in illicit trade in tobacco, tobacco products and manufacturing equipment;
- (c) goods known to be the subject of illicit trade in tobacco, tobacco products and manufacturing equipment as well as details of description, packaging, transport and storage and methods used in respect of those goods;
- (d) natural or legal persons known to have committed or to be a party to an offence established in accordance with Article 14; and
- (e) any other data that would assist designated agencies in risk assessment for control and other enforcement purposes.

ARTICLE 29

Mutual legal assistance

1. Parties shall afford one another the widest measure of mutual legal assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to criminal offences established in accordance with Article 14 of this Protocol.
2. Mutual legal assistance shall be afforded to the fullest extent possible under relevant laws, treaties, agreements and arrangements of the requested Party with respect to investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences for which legal persons may be held liable in accordance with Article 15 of this Protocol in the requesting Party.
3. Mutual legal assistance to be afforded in accordance with this Article may be requested for any of the following purposes:
 - (a) taking evidence or statements from persons;
 - (b) effecting service of judicial documents;
 - (c) executing searches and seizures, and freezing;
 - (d) examining objects and sites;
 - (e) providing information, evidentiary items and expert evaluations;
 - (f) providing originals or certified copies of relevant documents and records, including government, bank, financial, corporate or business records;
 - (g) identifying or tracing proceeds of crime, property, instrumentalities or other things for evidentiary purposes;
 - (h) facilitating the voluntary appearance of persons in the requesting Party; and
 - (i) any other type of assistance that is not contrary to the domestic law of the requested Party.
4. This Article shall not affect the obligations under any other treaty, bilateral or multilateral, which governs or will govern, in whole or in part, mutual legal assistance.
5. Paragraphs 6 to 24 shall, on the basis of reciprocity, apply to requests made pursuant to this Article if the Parties in question are not bound by a treaty or intergovernmental agreement of mutual legal assistance. If the Parties are bound by such a treaty or intergovernmental agreement, the corresponding

provisions of that treaty or intergovernmental agreement shall apply unless the Parties agree to apply paragraphs 6 to 24 in lieu thereof. Parties are strongly encouraged to apply these paragraphs if they facilitate cooperation.

6. Parties shall designate a central authority that shall have the responsibility and power to receive requests for mutual legal assistance and either to execute them or to transmit them to their respective competent authorities for execution. When a Party has a special region or territory with a separate system of mutual legal assistance, it may designate a distinct central authority that shall have the same function for that region or territory. Central authorities shall ensure the speedy and proper execution or transmission of the requests received. Where the central authority transmits the request to a competent authority for execution, it shall encourage the speedy and proper execution of the request by the competent authority. Each Party shall notify the Head of the Convention Secretariat at the time of accession, acceptance, approval, formal confirmation or ratification of this Protocol of the central authority designated for this purpose. Transmission of requests for mutual legal assistance and any communication related thereto shall be effected between the central authorities designated by the Parties. This requirement shall be without prejudice to the right of a Party to require that such requests and communications be addressed to it through the diplomatic channel and, in urgent circumstances, where the Parties agree, through appropriate international organizations, if possible.
7. Requests shall be made in writing or, where possible, by any means capable of producing a written record, in a language acceptable to the requested Party under conditions allowing the Party to establish authenticity. The language or languages acceptable to each Party shall be notified to the Head of the Convention Secretariat at the time of accession, acceptance, approval, formal confirmation or ratification of this Protocol. In urgent circumstances, and where agreed by the Parties, requests may be made orally, but shall be confirmed in writing forthwith.
8. A request for mutual legal assistance shall contain:
 - (a) the identity of the authority making the request;
 - (b) the subject matter and nature of the investigation, prosecution or judicial proceeding to which the request relates, and the name and the functions of the authority conducting such investigation, prosecution or judicial proceeding;
 - (c) a summary of the relevant facts, except in respect of requests for the purpose of service of judicial documents;

- (d) a description of the assistance sought and details of any particular procedure that the requesting Party wishes to be followed;
 - (e) where possible, the identity, location and nationality of any person concerned;
 - (f) the purpose for which the evidence, information or action is sought; and
 - (g) the provisions of the domestic law relevant to the criminal offence and the punishment therefore.
9. The requested Party may request additional information when it appears necessary for the execution of the request in accordance with its domestic law or when it can facilitate such execution.
10. A request shall be executed in accordance with the domestic law of the requested Party and, to the extent not contrary to the domestic law of the requested Party and where possible, in accordance with the procedures specified in the request.
11. The requesting Party shall not transmit or use information or evidence furnished by the requested Party for investigations, prosecutions or judicial proceedings other than those stated in the request without the prior consent of the requested Party. Nothing in this paragraph shall prevent the requesting Party from disclosing in its proceedings information or evidence that is exculpatory to an accused person. In the latter case, the requesting Party shall notify the requested Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the requested Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the requesting Party shall inform the requested Party of the disclosure without delay.
12. The requesting Party may require that the requested Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting Party.
13. Wherever possible and consistent with fundamental principles of domestic law, when an individual is in the territory of a Party and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another Party, the first Party may, at the request of the other, permit the hearing to take place by video conference if it is not possible or desirable for the individual in question to appear in person in the territory of the requesting Party. Parties may agree that the hearing shall be conducted by a judicial authority of the requesting Party and attended by a judicial authority of the requested Party.

14. Mutual legal assistance may be refused:
 - (a) if the request is not made in conformity with this Article;
 - (b) if the requested Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, *ordre public* or other essential interests;
 - (c) if the authorities of the requested Party would be prohibited by its domestic law from carrying out the action requested with regard to any similar offence, had it been subject to investigation, prosecution or judicial proceedings under their own jurisdiction;
 - (d) where the request involves a crime where the maximum penalty in the requested Party is less than two years of imprisonment or other forms of deprivation of liberty or, if, in the judgment of the requested Party, the provision of the assistance would impose a burden on its resources that is disproportionate to the seriousness of the crime; or
 - (e) if it would be contrary to the legal system of the requested Party relating to mutual legal assistance for the request to be granted.
15. Reasons shall be given for any refusal of mutual legal assistance.
16. A Party shall not decline to render mutual legal assistance under this Article on the ground of bank secrecy.
17. Parties may not refuse a request for mutual legal assistance on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.
18. Parties may decline to render mutual legal assistance pursuant to this Article on the ground of absence of dual criminality. However, the requested Party may, when it deems appropriate, provide assistance, to the extent it decides at its discretion, irrespective of whether the conduct would constitute an offence under the domestic law of the requested Party.
19. The requested Party shall execute the request for mutual legal assistance as soon as possible and shall take as full account as possible of any deadlines suggested by the requesting Party and for which reasons are given, preferably in the request. The requested Party shall respond to reasonable requests by the requesting Party regarding progress in its handling of the request. The requesting Party shall promptly inform the requested Party when the assistance sought is no longer required.

20. Mutual legal assistance may be postponed by the requested Party on the ground that it interferes with an ongoing investigation, prosecution or judicial proceeding.
21. Before refusing a request pursuant to paragraph 14 or postponing its execution pursuant to paragraph 20, the requested Party shall consult with the requesting Party to consider whether assistance may be granted subject to such terms and conditions as it deems necessary. If the requesting Party accepts assistance subject to those conditions, it shall comply with the conditions.
22. The ordinary costs of executing a request shall be borne by the requested Party, unless otherwise agreed by the Parties concerned. If expenses of a substantial or extraordinary nature are or will be required to fulfill the request, the Parties shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed as well as the manner in which the costs shall be borne.
23. In the event of a request, the requested Party:
 - (a) shall provide to the requesting Party copies of government records, documents or information in its possession that under its domestic law are available to the general public; and
 - (b) may, at its discretion, provide to the requesting Party in whole, in part or subject to such conditions as it deems appropriate, copies of any government records, documents or information in its possession that under its domestic law are not available to the general public.
24. Parties shall consider, as may be necessary, the possibility of concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements that would serve the purposes of, give practical effect to, or enhance the provisions of this Article.

ARTICLE 30

Extradition

1. This Article shall apply to the criminal offences established in accordance with Article 14 of this Protocol when:
 - (a) the person who is the subject of the request for extradition is located in the territory of the requested Party;

- (b) the criminal offence for which extradition is sought is punishable under the domestic law of both the requesting Party and the requested Party; and
 - (c) the offence is punishable by a maximum period of imprisonment or other forms of deprivation of liberty of at least four years or by a more severe penalty or such lesser period as agreed by the Parties concerned pursuant to bilateral and multilateral treaties or other international agreements.
2. Each of the criminal offences to which this Article applies shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between Parties. The Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.
 3. If a Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Protocol as the legal basis for extradition in respect of any criminal offence to which this Article applies.
 4. Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall recognize the criminal offences to which this Article applies as extraditable offences between themselves.
 5. Extradition shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested Party or by applicable extradition treaties, including, inter alia, conditions in relation to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested Party may refuse extradition.
 6. Parties shall, subject to their domestic law, endeavour to expedite extradition procedures and to simplify evidentiary requirements relating thereto in respect of any criminal offences to which this Article applies.
 7. A Party in whose territory an alleged offender is present, if it does not extradite such person in respect of a criminal offence to which this Article applies solely on the ground that he or she is one of its nationals, shall, at the request of the Party seeking extradition, be obliged to submit the case without undue delay to its competent authorities for the purpose of prosecution. Those authorities shall take their decision and conduct their proceedings in the same manner as in the case of any other offence of a similar nature under the domestic law of that Party. The Parties concerned shall cooperate with each other, in particular on procedural and evidentiary aspects, to ensure the efficiency of such prosecution.

8. Whenever a Party is permitted under its domestic law to extradite or otherwise surrender one of its nationals only upon the condition that the person will be returned to that Party to serve the sentence imposed as a result of the trial or proceedings for which the extradition or surrender of the person was sought and that Party and the Party seeking the extradition of the person agree with this option and other terms that they may deem appropriate, such conditional extradition or surrender shall be sufficient to discharge the obligation set forth in paragraph 7.
9. If extradition, sought for purposes of enforcing a sentence, is refused because the person sought is a national of the requested Party, the requested Party shall, if its domestic law so permits and in conformity with the requirements of such law, upon application of the requesting Party, consider the enforcement of the sentence that has been imposed under the domestic law of the requesting Party or the remainder thereof.
10. Any person regarding whom proceedings are being carried out in connection with any of the criminal offences to which this Article applies shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings, including enjoyment of all the rights and guarantees provided by the domestic law of the Party in the territory of which that person is present.
11. Nothing in this Protocol shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin or political opinions or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any one of these reasons.
12. Parties may not refuse a request for extradition on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.
13. Before refusing extradition, the requested Party shall, where appropriate, consult with the requesting Party to provide it with ample opportunity to present its opinions and to provide information relevant to its allegation.
14. Parties shall seek to conclude bilateral and multilateral agreements or arrangements to carry out or to enhance the effectiveness of extradition. Where Parties are bound by an existing treaty or intergovernmental arrangement the corresponding provisions of that treaty or intergovernmental arrangement shall apply unless the Parties agree to apply paragraph 1 to 13 in lieu thereof.

ARTICLE 31

Measures to ensure extradition

1. Subject to its domestic law and its extradition treaties, the requested Party may, upon being satisfied that the circumstances so warrant and are urgent and at the request of the requesting Party, take a person whose extradition is sought and who is present in its territory into custody or take other appropriate measures to ensure his or her presence at extradition proceedings.
2. Measures taken in accordance with paragraph 1 shall be notified, in conformity with national law, as appropriate and without delay, to the requesting Party.
3. Any person regarding whom the measures in accordance with paragraph 1 are being taken, shall be entitled to:
 - (a) communicate without delay with the nearest appropriate representative of the State of which that person is a national or, if that person is a stateless person, the State in the territory of which that person habitually resides; and
 - (b) be visited by a representative of that State.

PART VI: REPORTING

ARTICLE 32

Reporting and exchange of information

1. Each Party shall submit to the Meeting of the Parties, through the Convention Secretariat, periodic reports on its implementation of this Protocol.
2. The format and content of such reports shall be determined by the Meeting of the Parties. These reports shall form part of the regular WHO Framework Convention on Tobacco Control reporting instrument.
3. The content of the periodic reports referred to in paragraph 1, shall be determined having regard, inter alia, to the following:
 - (a) information on legislative, executive, administrative or other measures taken to implement this Protocol;
 - (b) information, as appropriate, on any constraints or barriers encountered in the implementation of this Protocol and on the measures taken to overcome those barriers;
 - (c) information, as appropriate, on financial and technical assistance provided, received, or requested for activities related to the elimination of illicit trade in tobacco products; and
 - (d) the information specified in Article 20.

In those cases when relevant data are already being collected as part of the Conference of the Parties reporting mechanism, the Meeting of the Parties shall not duplicate these efforts.

4. The Meeting of the Parties, pursuant to Articles 33 and 36, shall consider arrangements to assist developing-country Parties and Parties with economies in transition, at their request, in meeting their obligations under this Article.
5. The reporting of information under those Articles shall be subject to national law regarding confidentiality and privacy. Parties shall protect, as mutually agreed, any confidential information that is reported or exchanged.

PART VII: INSTITUTIONAL ARRANGEMENTS AND FINANCIAL RESOURCES

ARTICLE 33

Meeting of the Parties

1. A Meeting of the Parties is hereby established. The first session of the Meeting of the Parties shall be convened by the Convention Secretariat immediately before or immediately after the next regular session of the Conference of the Parties following the entry into force of this Protocol.
2. Thereafter, regular sessions of the Meeting of the Parties shall be convened by the Convention Secretariat, immediately before or immediately after regular sessions of the Conference of the Parties.
3. Extraordinary sessions of the Meeting of the Parties shall be held at such other times as may be deemed necessary by the Meeting or at the written request of any Party, provided that, within six months of the request being communicated to them by the Convention Secretariat, it is supported by at least one third of the Parties.
4. The Rules of Procedure and the Financial Rules of the Conference of the Parties to the WHO Framework Convention on Tobacco Control shall apply, *mutatis mutandis*, to the Meeting of the Parties unless the Meeting of the Parties decides otherwise.
5. The Meeting of the Parties shall keep under regular review the implementation of the Protocol and take the decisions necessary to promote its effective implementation.
6. The Meeting of the Parties shall decide on the scale and mechanism of the voluntary assessed contributions from the Parties to the Protocol for the operation of this Protocol as well as other possible resources for its implementation.
7. At each ordinary session, the Meeting of the Parties shall by consensus adopt a budget and workplan for the financial period until the next ordinary session, which shall be distinct from the WHO Framework Convention on Tobacco Control budget and workplan.

ARTICLE 34

Secretariat

1. The Convention Secretariat shall be the Secretariat of this Protocol.
2. The functions of the Convention Secretariat with regard to its role as the secretariat of this Protocol shall be to:
 - (a) make arrangements for sessions of the Meeting of the Parties and any subsidiary bodies as well as working groups and other bodies established by the Meeting of the Parties and provide them with services as required;
 - (b) receive, analyse, transmit and provide feedback to Parties concerned as needed and to the Meeting of the Parties on reports received by it pursuant to this Protocol and facilitate the exchange of information among Parties;
 - (c) provide support to the Parties, particularly developing country Parties and Parties with economies in transition, on request, in the compilation, communication, and exchange of information required in accordance with the provisions of this Protocol, and assistance in the identification of available resources to facilitate implementation of the obligations under this Protocol;
 - (d) prepare reports on its activities under this Protocol under the guidance of and for submission to the Meeting of the Parties;
 - (e) ensure, under the guidance of the Meeting of the Parties, the necessary coordination with the competent international and regional intergovernmental organizations and other bodies;
 - (f) enter, under the guidance of the Meeting of the Parties, into such administrative or contractual arrangements as may be required for the effective discharge of its functions as secretariat to this Protocol;
 - (g) receive and review applications by intergovernmental and nongovernmental organizations wishing to be accredited as observers to the Meeting of the Parties, while ensuring that they are not affiliated with the tobacco industry, and present the reviewed applications to the Meeting of the Parties for its consideration; and
 - (h) perform other secretariat functions specified by this Protocol and such other functions as may be determined by the Meeting of the Parties.

ARTICLE 35

Relations between the meeting of the Parties and intergovernmental organizations

In order to provide technical and financial cooperation for achieving the objective of this Protocol, the Meetings of the Parties may request the cooperation of competent international and regional intergovernmental organizations, including financial and development institutions.

ARTICLE 36

Financial resources

1. Parties recognize the important role that financial resources play in achieving the objective of this Protocol, and acknowledge the importance of Article 26 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control in achieving the objectives of the Convention.
2. Each Party shall provide financial support in respect of its national activities intended to achieve the objective of this Protocol, in accordance with its national plans, priorities and programmes.
3. Parties shall promote, as appropriate, the utilization of bilateral, regional, subregional and other multilateral channels to provide funding for strengthening the capacity of developing-country Parties and Parties with economies in transition in order to meet the objectives of this Protocol.
4. Without prejudice to Article 18, Parties are encouraged, subject to national laws and policies and where appropriate, to use any confiscated proceeds of crime deriving from the illicit trade in tobacco, tobacco products and manufacturing equipment to achieve the objectives set out in this Protocol.
5. Parties represented in relevant regional and international intergovernmental organizations and financial and development institutions shall encourage these entities to provide financial assistance for developing-country Parties and for Parties with economies in transition to assist them in meeting their obligations under this Protocol, without limiting the rights of participation within these organizations.

6. Parties agree that:
 - (a) to assist Parties in meeting their obligations under this Protocol, all relevant potential and existing resources available for activities related to the objective of this Protocol should be mobilized and utilized for the benefit of all Parties, especially developing-country Parties and Parties with economies in transition; and
 - (b) the Convention Secretariat shall advise developing-country Parties and Parties with economies in transition, upon request, on available sources of funding to facilitate implementation of their obligations under this Protocol.
7. Parties may require the tobacco industry to bear any costs associated with a Party's obligations to achieve the objectives of this Protocol, in compliance with Article 5.3 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control.
8. Parties shall endeavour, subject to their domestic law, to achieve self-financing of the implementation of the Protocol including through the levying of taxes and other forms of charges on tobacco products.

PART VIII: SETTLEMENT OF DISPUTES

ARTICLE 37

Settlement of disputes

The settlement of disputes between Parties concerning the interpretation or application of this Protocol is governed by Article 27 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control.

PART IX: DEVELOPMENT OF THE PROTOCOL

ARTICLE 38

Amendments to this Protocol

1. Any Party may propose amendments to this Protocol.
2. Amendments to this Protocol shall be considered and adopted by the Meeting of the Parties. The text of any proposed amendment to this Protocol shall be communicated to the Parties by the Convention Secretariat at least six months before the session at which it is proposed for adoption. The Convention Secretariat shall also communicate proposed amendments to the signatories of this Protocol and, for information, to the Depositary.
3. The Parties shall make every effort to reach agreement by consensus on any proposed amendment to this Protocol. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement reached, the amendment shall as a last resort be adopted by a three-quarters majority vote of the Parties present and voting at the session. For purposes of this Article, "Parties present and voting" means Parties present and casting an affirmative or negative vote. Any adopted amendment shall be communicated by the Convention Secretariat to the Depositary, who shall circulate it to all Parties for acceptance.
4. Instruments of acceptance in respect of an amendment shall be deposited with the Depositary. An amendment adopted in accordance with paragraph 3 shall enter into force for those Parties having accepted it on the ninetieth day after the date of receipt by the Depositary of an instrument of acceptance by at least two thirds of the Parties.

5. The amendment shall enter into force for any other Party on the ninetieth day after the date on which that Party deposits with the Depositary its instrument of acceptance of the said amendment.

ARTICLE 39

Adoption and amendment of annexes to this Protocol

1. Any Party may make proposals for an annex to this Protocol and may propose amendments to annexes to this Protocol.
2. Annexes shall be restricted to lists, forms and any other descriptive material relating to procedural, scientific, technical or administrative matters.
3. Annexes to this Protocol and amendments thereto shall be proposed, adopted and enter into force in accordance with the procedure set forth in Article 38.

PART X: FINAL PROVISIONS

ARTICLE 40 **Reservations**

No reservations may be made to this Protocol.

ARTICLE 41 **Withdrawal**

1. At any time after two years from the date on which this Protocol has entered into force for a Party, that Party may withdraw from the Protocol by giving written notification to the Depositary.
2. Any such withdrawal shall take effect upon expiry of one year from the date of receipt by the Depositary of the notification of withdrawal or on such later date as may be specified in the notification of withdrawal.
3. Any Party that withdraws from the WHO Framework Convention on Tobacco Control shall also be considered as having withdrawn from this Protocol, with effect as of the date of its withdrawal from the WHO Framework Convention on Tobacco Control.

ARTICLE 42 **Right to vote**

1. Each Party to this Protocol shall have one vote, except as provided for in paragraph 2.
2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote with a number of votes equal to the number of their Member States that are Parties to the Protocol. Such an organization shall not exercise its right to vote if any of its Member States exercises its right, and vice versa.

ARTICLE 43

Signature

The Protocol shall be open for signature by all Parties to the WHO Framework Convention on Tobacco Control at World Health Organization Headquarters in Geneva from 10 to 11 January 2013, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 9 January 2014.

ARTICLE 44

Ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession

1. This Protocol shall be subject to ratification, acceptance, approval or accession by States and to formal confirmation or accession by regional economic integration organizations that are Party to the WHO Framework Convention on Tobacco Control. It shall be open for accession from the day after the date on which the Protocol is closed for signature. Instruments of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession shall be deposited with the Depositary.
2. Any regional economic integration organization that becomes a Party without any of its Member States being a Party shall be bound by all the obligations under this Protocol. In the case of organizations one or more of whose Member States is a Party, the organization and its Member States shall decide on their respective responsibilities for the performance of their obligations under this Protocol. In such cases, the organization and the Member States shall not be entitled to exercise rights under this Protocol concurrently.
3. Regional economic integration organizations shall, in their instruments relating to formal confirmation or in their instruments of accession, declare the extent of their competence with respect to the matters governed by this Protocol. These organizations shall also inform the Depositary, who shall in turn inform the Parties, of any substantial modification to the extent of their competence.

ARTICLE 45

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval, formal confirmation or accession with the Depositary.
2. For each Party to the WHO Framework Convention on Tobacco Control that ratifies, accepts, approves or formally confirms this Protocol or accedes thereto after the conditions set out in paragraph 1 for entry into force have been fulfilled, this Protocol shall enter into force on the ninetieth day following the date of deposit of its instrument of ratification, acceptance, approval, accession or formal confirmation.
3. For the purposes of this Article, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by States Members of that organization.

ARTICLE 46

Depositary

The Secretary-General of the United Nations shall be the Depositary of this Protocol.

ARTICLE 47

Authentic texts

The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

Annex 1:
**Decision FCTC/COP5(1) – Protocol to Eliminate Illicit Trade
 in Tobacco Products**

The Conference of the Parties,

Deeply concerned that the illicit trade in tobacco products is contributing to the spread of the tobacco epidemic, which is a global problem with serious consequences for public health that calls for effective, appropriate and comprehensive domestic and international responses;

Taking into account Article 15 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control, which recognizes, inter alia, that the elimination of all forms of illicit trade in tobacco products is an essential component of tobacco control;

Recalling its decision FCTC/COP2(12) by which the Intergovernmental Negotiating Body was established, with the objective of drafting and negotiating a protocol on illicit trade in tobacco products, which would build upon and complement the provisions of Article 15 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control, and further decisions FCTC/COP3(6) and FCTC/COP4(11) which reflected upon the progress achieved during the negotiations;

Acknowledging the work undertaken by the Intergovernmental Negotiating Body on a Protocol on Illicit Trade in Tobacco Products resulting in the draft protocol to eliminate illicit trade in tobacco products, contained in document FCTC/COP/5/6;

Convinced that supplementing the WHO Framework Convention on Tobacco Control with a comprehensive protocol will be a powerful, effective means to counter illicit trade in tobacco products and its grave consequences,

1. ADOPTS in accordance with Article 33 of the WHO Framework Convention on Tobacco Control the attached Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products; and
2. CALLS UPON all Parties to the WHO Framework Convention on Tobacco Control, to consider signing, ratifying, accepting, approving, formally confirming or acceding to the Protocol at the earliest opportunity, with a view to bringing the Protocol into force as soon as possible.

Annex 2:

History of the negotiations of the Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products

As early as 2006, at the first meeting of the Conference of the Parties (COP) following entry into force of the WHO FCTC, the Parties discussed possible protocols to the Convention. One of the areas in which they agreed that a protocol could be established was illicit trade in tobacco products, and accordingly, the COP set up an expert group to prepare a template for a possible protocol in this area. The expert group presented its report to the COP at its second session in 2007.

Recognizing that cooperative action was necessary in order to eliminate the illicit trade, the COP at its second session established an Intergovernmental Negotiating Body (INB), open to all Parties, to draft and negotiate a protocol on illicit trade in tobacco products that would build upon and complement the provisions of Article 15 of the WHO FCTC.

The INB held five sessions, all in Geneva, Switzerland. The first session of the INB was held on 11–15 February 2008. The template for a protocol on illicit trade as proposed by the expert group served as the basis for the negotiations. Mr Ian Walton-George, representing the European Union, was elected as Chairperson of the INB, and Dr J. Al-Lawati (Oman), Dr E. Jaramillo (Mexico), Mr P. Krishna (India), Mrs L. Asiedu (Ghana) and Mr J. Martin (Federated States of Micronesia) as Vice-Chairpersons. Following the first session, Mr Walton-George drafted a “Chairperson’s text”, taking into account the comments made by Parties during the first session.

The second session of the INB was held on 20–25 October 2008, with the Chairperson’s text serving as the basis for negotiations. The INB reported to the third session of the COP (17–22 November 2008, Durban, South Africa) on progress. The Conference requested the INB to continue its work and to submit a draft protocol to its fourth session.

As also requested by the COP, regional consultations were held for all six regions between the second and third sessions of the INB. The consultations took place in Tehran, Islamic Republic of Iran (Eastern Mediterranean Region), Geneva (African and European Regions), Mexico City, Mexico (Region of the Americas), Beijing, China (Western Pacific Region) and Dhaka, Bangladesh (South-East Asia Region).

Expert papers were also prepared by the Secretariat on several technical matters to serve as background documents for the discussions at the third session of the INB: the feasibility of an international tracking and tracing

regime; the legal ramifications of a possible ban of sales of tobacco products via the Internet as well as of a possible ban on duty free sales of tobacco products; legal advice on the scope of the protocol; and an assessment of potential requirements at national level for an international track and trace regime.

For the third session of the INB (28 June – 5 July 2009), the Chairperson prepared a revised Chairperson's text, taking into account the discussions during the second session of the INB, the expert papers, and legal advice. The revised Chairperson's text served as the basis for discussions at the third session of the INB. The INB re-elected Mr Walton-George as Chairperson. As Vice-Chairpersons, the INB elected Dr T. Vinit (Papua New Guinea), Mr H. Mohamed (Maldives), Mrs L. Asiedu (Ghana) – replaced by Dr M. Anibueze (Nigeria) at the fourth session of the INB –, Dr E. Al Mansoori (United Arab Emirates) and Dr J. Regalado Pineda (Mexico).

The third session resulted in a negotiating text, which the INB agreed would form the basis for further negotiations.

Two drafting groups established by the INB worked between its third and fourth sessions and proposed text for articles relating to the control of the supply chain and matters of criminal law, mutual legal assistance and extradition, in order to facilitate further negotiations at the fourth session. The groups were chaired by Dr M. Anibueze (Nigeria) and Mrs I. Demuni de Silva (Sri Lanka).

At the fourth session of the INB (14–21 March 2010), the delegations discussed provisions of the negotiating text as well as proposals made by the drafting groups. At the closure of the session, the INB decided to recommend that the draft protocol be considered by the COP at its fourth session. The text of the draft protocol showed the progress made by the INB to this point – consensus had been reached on 26 provisions, while 23 remained under discussion. In particular, consensus had been reached on the tracking and tracing provisions and the great majority of the provisions relating to licensing. However, a number of important and challenging issues remained unsolved. On several matters, the INB sought guidance from the COP, including regarding the method of financing of the protocol.

The COP acknowledged the progress made by the INB and extended the mandate of the INB to a final session in early 2012, requesting the INB to submit the text of a draft protocol to its fifth session for consideration. It also established an informal working group to make proposals and develop possible text, in order to facilitate negotiations at the fifth session of the INB.

The informal working group, comprising representatives of 30 Parties (five Parties per WHO region), held two meetings (Geneva, 4–8 July and 19–23 September 2011) and was chaired by Dr Nuntavarn Vichit-Vadakan (Thailand). In accordance with its mandate, the group developed possible text for those articles in Part III of the protocol, on supply chain control, that had not yet been agreed, and made proposals on the other matters within its mandate, including the method of financing of the protocol and the inclusion of mutual legal assistance and extradition in the draft protocol.

The fifth session of the INB was held from 29 March to 4 April 2012. The INB confirmed Mr Walton-George as Chairperson. Mr A.T. Faireka (Cook Islands) replaced Dr T. Vinit (Papua New Guinea), and Dr M. Kabir (Nigeria) replaced Dr M. Anibueze (Nigeria) as Vice-Chairpersons.

After four years and five sessions of negotiations, on 4 April 2012 the delegations to the fifth session of the INB agreed on a consensus text to be submitted to the COP for consideration at its fifth session. The text of the draft protocol also took account of the comments submitted by Parties on the Arabic, Chinese, French, Russian and Spanish translations of the English text, in line with the decision of the INB.

On 12 November 2012, the Protocol was adopted by consensus at the fifth session of the COP (Seoul, Republic of Korea, 12–17 November 2012). It thus became the first protocol to the WHO FCTC, and a new international treaty in its own right.

The Protocol was opened for signature on 10 January 2013 at WHO headquarters in Geneva. More than 50 Parties participated in this event, during which 12 Parties, representing all six WHO regions, signed the Protocol; one more Party signed the following day. The 13 Parties are: China, France, Gabon, Libya, Myanmar, Nicaragua, Panama, Republic of Korea, South Africa, Syrian Arab Republic, Tunisia, Turkey and Uruguay. The Protocol remained open for signature at United Nations Headquarters in New York until 9 January 2014.

The Protocol to Eliminate Illicit Trade in Tobacco Products is a landmark in the strengthening of global action against tobacco and is a new legal instrument in public health. It supplements the WHO FCTC with a comprehensive tool to counter and eventually eliminate illicit trade in tobacco products and to strengthen legal dimensions for international health cooperation.

Annex 3:
Article 15 of the WHO Framework Convention
on Tobacco Control

Illicit trade in tobacco products

1. The Parties recognize that the elimination of all forms of illicit trade in tobacco products, including smuggling, illicit manufacturing and counterfeiting, and the development and implementation of related national law, in addition to subregional, regional and global agreements, are essential components of tobacco control.
2. Each Party shall adopt and implement effective legislative, executive, administrative or other measures to ensure that all unit packets and packages of tobacco products and any outside packaging of such products are marked to assist Parties in determining the origin of tobacco products, and in accordance with national law and relevant bilateral or multilateral agreements, assist Parties in determining the point of diversion and monitor, document and control the movement of tobacco products and their legal status. In addition, each Party shall:
 - (a) require that unit packets and packages of tobacco products for retail and wholesale use that are sold on its domestic market carry the statement: “*Sales only allowed in (insert name of the country, subnational, regional or federal unit)*” or carry any other effective marking indicating the final destination or which would assist authorities in determining whether the product is legally for sale on the domestic market; and
 - (b) consider, as appropriate, developing a practical tracking and tracing regime that would further secure the distribution system and assist in the investigation of illicit trade.
3. Each Party shall require that the packaging information or marking specified in paragraph 2 of this Article shall be presented in legible form and/or appear in its principal language or languages.
4. With a view to eliminating illicit trade in tobacco products, each Party shall:
 - (a) monitor and collect data on cross-border trade in tobacco products, including illicit trade, and exchange information among customs, tax and other authorities, as appropriate, and in accordance with national law and relevant applicable bilateral or multilateral agreements;

- (b) enact or strengthen legislation, with appropriate penalties and remedies, against illicit trade in tobacco products, including counterfeit and contraband cigarettes;
 - (c) take appropriate steps to ensure that all confiscated manufacturing equipment, counterfeit and contraband cigarettes and other tobacco products are destroyed, using environmentally-friendly methods where feasible, or disposed of in accordance with national law;
 - (d) adopt and implement measures to monitor, document and control the storage and distribution of tobacco products held or moving under suspension of taxes or duties within its jurisdiction; and
 - (e) adopt measures as appropriate to enable the confiscation of proceeds derived from the illicit trade in tobacco products.
5. Information collected pursuant to subparagraphs 4(a) and 4(d) of this Article shall, as appropriate, be provided in aggregate form by the Parties in their periodic reports to the Conference of the Parties, in accordance with Article 21.
6. The Parties shall, as appropriate and in accordance with national law, promote cooperation between national agencies, as well as relevant regional and international intergovernmental organizations as it relates to investigations, prosecutions and proceedings, with a view to eliminating illicit trade in tobacco products. Special emphasis shall be placed on cooperation at regional and subregional levels to combat illicit trade of tobacco products.
7. Each Party shall endeavour to adopt and implement further measures including licensing, where appropriate, to control or regulate the production and distribution of tobacco products in order to prevent illicit trade.

Annex 4:
Article 33 of the WHO Framework Convention
on Tobacco Control

Protocols

1. Any Party may propose protocols. Such proposals will be considered by the Conference of the Parties.
2. The Conference of the Parties may adopt protocols to this Convention. In adopting these protocols every effort shall be made to reach consensus. If all efforts at consensus have been exhausted, and no agreement reached, the protocol shall as a last resort be adopted by a three-quarters majority vote of the Parties present and voting at the session. For the purposes of this Article, Parties present and voting means Parties present and casting an affirmative or negative vote.
3. The text of any proposed protocol shall be communicated to the Parties by the Secretariat at least six months before the session at which it is proposed for adoption.
4. Only Parties to the Convention may be parties to a protocol.
5. Any protocol to the Convention shall be binding only on the parties to the protocol in question. Only Parties to a protocol may take decisions on matters exclusively relating to the protocol in question.
6. The requirements for entry into force of any protocol shall be established by that instrument.

